

E-UPAD
E-ULUSLARARASI
PED@NDRAGOJİ DERGİSİ

E-IJPA
E-INTERNATIONAL
JOURNAL OF PED@NDRAGOGY

İÇİNDEKİLER/CONTENT

Editörden/Editorial
Aslı Ağiroğlu Bakır

**Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve
Teknolojik Cihaz Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**
**Investigation of the Relationship Between Academic Achievement of
Secondary School Students and Their Use of Technological Devices**
Abdülmelik Derinkök - Uğur Başboğaoğlu

**Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Veli Katılımının
Öğrencilere Katkısı**
**Contribution of Parental Involvement to Students According to
Primary School Teachers' Views**
Ekrem Kayacı-Mehmet Dede

Editör/Editor Doç.Dr.Özden Ölmez Ceylan	Editör Kurulu/Editorial Board Ahmet Duman (Sıtkı Koçman University) Ahmet Üstün (Amasya University) Ali Sabancı (Akdeniz University) Ali Türkdoğan (Cumhuriyet University) Aysun Akçay Güngör (Ege University) Bambang Supriyanto (Atma Jaya University) Dana R. Harwell (West Alabama University) Didem Arlı Koşar (Hacettepe University) Ebru Bozpolat (Cumhuriyet University) Emine Durmuş (İnönü University) Erdal Toprakçı (Ege University) Gülçin Oflaz (Cumhuriyet University) Hakan Demiröz (Sosyal Bilimler University) Hasan Demirtaş (İnönü University) Hatice Yıldız (Cumhuriyet University) Hilal Yücel (Cumhuriyet University) İclal Dağdeviren (Cumhuriyet University) İkram Çınar (Uludağ University) Ioanna Kuçuradi (Maltepe University) Kaarina Määttä (Lapland University) Kasım Karakütük(Ankara University) Kathy Cabe Trundle (Ohio State University) Kemal Altıparmak (Ege University) Kemal Kayıkçı (Akdeniz University) Ken Reid (Swansea Metropolitan University) Linda Noel Batiste (Virginia State University) Lucia Marie Flewares (Ohio State University) Mark Geary (Dakota State University) Mehmet Üstüner (İnönü University) Merih Tekin Bender (Ege University) Mesut Saçkes (Balıkesir University) Muhammed Salman (Kastamonu Üniversitesi) Mustafa Ersoy (Cumhuriyet University) Mustafa Kışoğlu (Aksaray University) Namık Kemal Şahbaz (Mersin University) Nazmiye Çivitci (Pamukkale University) Necdet Konan (İnönü University) Nedim Özdemir (Ege University) Niyazi Özer (İnönü University) Osman Ferda Beytekin (Ege University) Pınar Kızılhan (Ankara University) Pigga Kesitalo (Saami University) Ramazan Alabaş (Kastamonu University) Ruhi Sarpkaya (Adnan Menderes University) Sadık Yöndem (Abant İzzet Baysal University) Serkan Buldur (Cumhuriyet University) Sibel Yoleri (Uşak University) Thomas Mclaughlin (Gonzaga University) Uğur Demiray (Anadolu University) Ümit Şahbaz (Mehmet Akif Ersoy University) Vinod Kumar Kanvaria (Delhi University) Yılmaz Tonbul (Ege University) Yüksel Çırak (İnönü University) Yüksel Kavak (TED University) Zekeriya Kaptan (Cumhuriyet University) Zeynep D.Yöndem (Abant İzzet Baysal University)
Eş-Editör/Co-Editor Dr.Aslı Ağiroğlu Bakır	
Sayı Editörü/Issue Editor Dr.Aslı Ağiroğlu Bakır	
Editör Yardımcıları/Editor Assistants Dilşad Bakır Kübra Nur Özerten	
Dil Editörleri/Language Editors Dilşad Bakır Esra Solak	
Yazı Ön İnceleme Kurulu The Board of Manuscript Prereview Pınar Kızılhan (Ankara University) Aysun Akçay Güngör (Ege University) Ali İhsan Yanar(Ege University) Mustafa Tercan (Ege University) Murat Arslan (Ege University) Kübra Nur Özerten (Ege University) Dilşad Bakır (Ege University) Akın Güngör (Ege University) Murat Çeçen (Ege University) Ayfer Köşker (Ege University) Figen Ata Çiğdem (Ege University) Simge Dinçer (Ege University) Esra Solak (Ege University) Ahmet Bulut (Ege University) Özlem Zer (Ege University)	
Sayı Hakemleri/Reviewers of the Issue* <i>*Hakem ismine tıkladığında hakkında daha geniş bilgiye ulaşılabilir. / By clicking on the name of the reviewer, more detailed information can be accessed.</i>	
İsmail Şan - İnönü Üniversitesi Hilal Kahraman - Cumhuriyet Üniversitesi	Nedim Özdemir - Ege Üniversitesi Osman Ferda Beytekin - Ege Üniversitesi
The reviewers who donated the refereeing fee to various charitable organizations / Hakemlik ücretini çeşitli hayır kuruluşlarına bağışlayan hakemlerimiz Hilal Kahraman - LÖSEV	
e-upad dört ayda bir yayınlanan ticari olmayan hakemli bir dergidir. Dergide yayınlanan yazılardaki düşünce ve öneriler ile kaynakların doğruluğundan tümüyle yazarlar sorumludur. Yayına kabul edilen makalelerin telif hakları " E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi" aittir. e-ijpa is a non-commercial, peer-reviewed, publishing journal three times a year. The authors response from thoughts and suggestions in articles are published on journal and the accuracy of the references. The copyright of articles are accepted for publication, belongs to "e-International Journal of Pedandragogy"	
Sahibi: Deniz Toprakçı - Yayım Destek: Eduscience Akademi / Eduscience Academia- Türkiye https://www.eduscience.net/	

Dizinlenme/Abstracting-Indexing

<https://scholar.google.com/citations?hl=tr&user=fevgVJEAAA>

<https://portal.issn.org/resource/ISSN/2757-9808#>

<https://portal.issn.org/resource/ISSN/2757-9808#>

Editörden

Kıymetli E-Uluslararası Pedagoji Dergisi (E-UPAD) okurları,

Yeni bir sayı ile daha sizlerle birlikteyiz. Dergimizin bu sayısında 2 araştırma makalesi yer almaktadır. Abdülmelik Derinkök ve Uğur Başboğaoğlu'na ait "Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve Teknolojik Cihaz Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı çalışma bu sayının ilk makalesidir. Ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ile teknolojik cihaz kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan çalışmada konuya ilişkin anket geliştirilmiş amaca hizmet eden 12 Likert Ölçeği madde elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre teknolojik cihaz kullanım amaçları ve süreleri ile akademik başarı değişkeni arasında güçlü bir ilişki olduğu; öğrencilerin sınıf düzeyi yükseldikçe, daha yoğun bir teknolojik cihaz kullanımı sergiledikleri, teknolojik cihazlar nedeniyle aile ile daha fazla sorun yaşadıkları görülmüştür.

Bu sayımızın 2. çalışması Ekrem Kayacı ve Mehmet Dede'ye ait olan "Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Veli Katılımının Öğrencilere Katkısı" adlı makaledir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre veli katılımının öğrencilere katkısının belirlenmesi amaçlanmıştır; velilerin okula karşı tutumlarının ve eğitim sürecine aktif katılımının farklı öğrenme alanlarına göre öğrencilerin başarısına ne ölçüde katkı sağladığı konusunda nitel bir araştırma yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda "sosyalleşme teması ve sosyal katılımın artması" ve "olumsuz davranışların azalması" olarak iki kategori ortaya çıkmıştır.

Bu sayıya katkı sağlayan bütün yazar ve hakemlerimize teşekkürü bir borç biliriz. Önümüzdeki sayılarda da akademik dünyanın değerli araştırmacılarını çalışmalarını diğer araştırmacılarla paylaşmak üzere E-Uluslararası Pedagoji Dergisi'ne davet eder, saygılar sunarız.

Dr. Aslı AĞIROĞLU BAKIR

Editorial

Dear E-International Journal of Pedagogogy (E-IJPA) readers,

We are happy to be with you again with a our new issue. There are 2 research articles in this issue of our journal. Abdülmelik Derinkök's and Uğur Başboğaoğlu's study titled "Investigation of the Relationship Between Academic Achievement of Secondary School Students and Their Use of Technological Devices" is the first article of this issue. In the study, which aims to examine the relationship between the academic achievement of secondary school students and their use of technological devices, a questionnaire was developed and 12 Likert scale items were obtained. According to the findings, there is a strong relationship between the purpose and duration of use of technological devices and the academic achievement variable. It was observed that as the grade level of the students increased, they exhibited more intense use of technological devices and had more problems with their families.

The second article of this issue is titled "The Effect of Parental Involvement on Student According to the Opinions of Class Teachers" by Ekrem Kayacı and Mehmet Dede. The study aims to determine the contribution of parent participation to students according to the views of classroom teachers. Qualitative research was conducted on the extent to which parents' attitudes towards school and their active participation in the education process contribute to the success of students according to different learning areas. As a result of the analysis, two categories emerged as "increasing socialization theme and social participation" and "decreasing negative behaviors".

We gratefully thank all our authors and referees who contributed this issue. We invite researchers to the E-International Journal of Pedagogogy to share their work in our upcoming issues, and we present our respects.

Dr. Aslı AğIROğLU BAKIR

İÇİNDEKİLER/CONTENT

Editörden/Editorial

Aslı Ağıroğlu Bakır i-vi

Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve Teknolojik Cihaz Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Investigation of the Relationship Between Academic Achievement of Secondary School Students and Their Use of Technological Devices

vi

Abdumelik Derinkök - Uğur Başboğaoğlu

1-17

Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Veli Katılımının Öğrencilere Katkısı

Contribution of Parental Involvement to Students According to Primary School Teachers' Views

Ekrem Kayacı - Mehmet Dede

18-32

Investigation of the Relationship Between Academic Achievement of Secondary School Students and Their Use of Technological Devices¹

Abdülmelik Derinkök (Lecturer)
Bilecik Şeyh Edebali University, Türkiye
ORCID: 0000-0003-3011-6023
e-mail: abdulmelik.derinkok@bilecik.edu.tr

Assist. Prof.Dr. Uğur Başboğaoğlu
Malatya İnonu University, Türkiye
ORCID: 0000-0001-9877-4060
e-mail: ugur.basbogaoglu@inonu.edu.tr

Abstract

This study aims to examine the relationship between secondary school students' academic achievement and their use of technological devices. It deals with the effects of technological devices, the use of which is increasing day by day, on the academic achievement of secondary school students. A survey development study was conducted to determine the differentiation between the two variables, and as a result, 12 Likert Scale items serving this purpose were obtained. For the study group of the research, 634 secondary school students studying at 3 different secondary schools in Malatya were randomly selected. The 1-year grade point average representing the academic achievements of the students was obtained from the school administration. According to the findings, there is a strong relationship between the level of technological device use and the variable of academic achievement. As the grade level of the students increases, they exhibit more intense use of technological devices and they have more problems with their families due to technological devices. When this situation is examined according to the academic achievement variable, as the academic achievement decreases, the use of technological devices increases and the frequency of problems arising from family and technological devices increases. The unconscious use of technological devices by the student negatively affects the academic success of the student. In order to rectify this situation, the technological literacy level of individuals should be increased within the scope of the awareness of using technological devices and studies on this should be expanded on the basis of formal education.

Keywords: Educational Technology, Secondary school students, Technological devices, Academic success

E-International Journal
of Pedagogogy

Vol: 2, No: 3, pp. 1-17

Research Article

Received: 06/10/2022
Accepted: 05/12/2022

Suggested Citation

Derinkök, A. & Başboğaoğlu, U. (2022). Investigation of the relationship between academic achievement of secondary school students and their use of technological devices, *E-International Journal of Pedagogogy* (e-ijpa) 2(3), 1-17. Doi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.103>

¹ This article was produced from the thesis titled "The effect of technological device use levels on students academic success and personal variables" completed in 2022 by Abdülmelik Derinkök.

Extended Abstract

Problem: Considering the technological conditions and access opportunities we are in, the use of technological devices and the possibility of access to related equipment and the rate of interaction have been increasing in a difficult way over the past year. Computers, tablets and smart phones have become products accessible to all age groups.

In this study, it is aimed to examine the relationship between secondary school students' academic achievement and their use of technological devices to determine, correct or improve negative situations, if any, based on the differentiation level data obtained. It is aimed to create a conscious user model in the use of technological devices and to gain a perspective on the concepts of self-control and technology literacy in the use of technological devices.

Method: In this study, a general survey model was used to examine the effects of secondary school students' level of technological device use on their academic achievement. The study group of this research consists of 634 secondary school students. Participants were selected randomly.

After the validity and reliability analyzes were carried out in order to collect data on students' use of technology, a four-point Likert-type questionnaire consisting of 12 items was prepared. It was preferred to use the method developed by [Lawshe \(1975\)](#) in the process of obtaining expert opinions, which was carried out with the aim of determining the content validity of the prepared questionnaire. A Content Validity Index value of 0.81 was obtained from the expert opinion data. The Cronbach Alpha (α) value obtained as a result of the pilot application regarding the reliability value is 0.817.

Findings: It has been observed that the level of relationship between the students' tendency to use technological devices regularly and the academic achievement variable is low. At the same time, since the answers given to the relevant item are expressions for regular use, it can be interpreted that technological devices have the role of basic tools in human life. In addition, it should be taken into account that access to technological devices is not the same at all levels of society. Considering the obstacles brought by the technical infrastructure, economic reasons, age and gender-related social identity, individuals' access or ownership of technological devices may be restricted. Execution of some or all of the formal or informal educational activities from technological devices inhibits the concept of "equal opportunity in education".

When the relationship between using technological devices for extracurricular purposes and academic achievement is evaluated, it is seen that students with low academic achievement use more intensively than students with high academic achievement. From this point of view, the use of technological devices for extracurricular purposes negatively affects the academic success of students.

As the academic achievement of the students decreases, it is seen that the problems with the family on the use of technological devices increase. According to [Atal and Usluel \(2011\)](#), primary school students' technology use in and out of school is affected by various variables. Family is one of them. Students express their technology perceptions in various ways ([Özek Bulut, 2019](#); [Ersoy & Türkan, 2009](#); [Herdem & Diğ., 2014](#)). As another result of the research, the determination that "Students' awareness that spending too much time on technological devices can cause health problems increases in parallel with academic success" was also revealed in the study of [Toprakçı et al., \(2021\)](#). On the other hand, it is stated in the literature that students also experience problems such as violence and addiction ([Aydoğdu Karaarslan, 2015](#); [Cebecioğlu & Altıparmak, 2017](#); [Şahin & Tuğrul, 2012](#)). The students' opinions are that the use of technological devices does not have a negative effect on the lessons. The fact that the role of the teacher also includes technological devices ([Toprakçı and Ersoy, 2008](#); [Ersoy and Gürgen, 2021](#); [Yeşilyurt et al., 2014](#)) supports this view.

Suggestions: Training activities should be organized to create and improve awareness about the use of technological devices. In the family environment, materials to be published in the public should be prepared so that parents can show the use of technological devices as a positive example for their children. Customization-regulations of the software features of technological devices in daily life, beliefs and values specific to Turkish culture should be made and audits should be made in this regard. Applications to increase the level of technological literacy in all segments of society should be carried out as soon as possible. Efforts should be made to provide a non-artificial technological base that is compatible with our culture.

A research can be conducted on the socio-psychological dimensions of technological device use. The relationship between the level of use of technological devices and the variable of academic achievement can be examined in detail on a course basis. Data collection studies of the research were carried out before the end of the pandemic announced by WHO. Some social life restrictive measures implemented in our country during the pandemic period have caused people to turn to digital environments. This brings with it the possibility that the data may differ. It may be more decisive to conduct a similar study under normal living conditions after the pandemic period has ended and compared to this study already done.

Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve Teknolojik Cihaz Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi²

Abdülmelik Derinkök (Öğretmen)
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Türkiye
ORCID: 0000-0003-3011-6023
e-mail: abdulmelik93@msn.com

Dr. Öğrt. Üyesi Uğur Başboğaoğlu
İnönü Üniversitesi, Türkiye
ORCID: 0000-0001-9877-4060
e-mail: ugur.basbogaoglu@inonu.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ile teknolojik cihaz kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Kullanımı günbegün yükselen teknolojik cihazların ortaokul öğrencilerinin akademik başarıya olan etkileri araştırılmıştır. İki değişken arasındaki farklılaşmanın belirlenmesi amacı ile anket geliştirme çalışması yapılmış ve sonucunda bu amaca hizmet eden 12 Likert Ölçeği madde elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu için Malatya ilinde bulunan ortaokul kademesindeki 3 farklı okulda öğrenim gören 634 ortaokul öğrencisi seçkisiz olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin akademik başarılarını temsil eden 1 yıllık not ortalaması okul idaresinden temin edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre teknolojik cihaz kullanım amaçları ve süreleri ile akademik başarı değişkeni arasında güçlü bir ilişki vardır. Öğrencilerin sınıf düzeyi yükseldikçe, daha yoğun bir teknolojik cihaz kullanımı sergilemekte, teknolojik cihazlar nedeniyle ailesi ile daha fazla sorun yaşamaktadırlar. Bu durum akademik başarı değişkenine göre incelendiğinde akademik başarı düştükçe, teknolojik cihaz kullanımı artmakta ve aile ile teknolojik cihazlardan kaynaklanan sorunların yaşanma sıklığı artmaktadır. Teknolojik cihaz kullanımının öğrenci tarafından bilinçsiz bir şekilde gerçekleştirilmesi öğrencinin akademik başarısını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durumun düzeltilmesi adına teknolojik cihaz kullanım farkındalığı kapsamında bireylerin teknolojik okur-yazarlık düzeyi artırılmalı ve buna yönelik çalışmalar formal eğitim bazında yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim teknolojisi, Ortaokul öğrencileri, Teknolojik araçlar, Akademik başarı

E-Uluslararası
Pedandragoji Dergisi

Cilt: 2, Sayı: 3, ss. 1-17

Araştırma Makalesi

4

Gönderim Tarihi: 06/10/2022
Kabul Tarihi: 15/12/2022

Önerilen Atıf

Derinkök, A. and Başboğaoğlu, U. (2022). Ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ve teknolojik cihaz kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesi, *E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi* (e-upad), 2(3), 1-17. Doi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.103>

² Bu çalışma Abdülmelik Derinkök tarafından 2022 yılında tamamlanan "Teknolojik cihaz kullanım düzeylerinin öğrencilerin akademik başarı ve kişisel değişkenler üzerindeki etkisi" adlı tez çalışmasından üretilmiştir.

GİRİŞ

Geçmişten günümüze insanlığın ihtiyacı sonucu ortaya çıkan ve hayatı kolaylaştırma veya bir işi daha pratik şekillerde gerçekleştirme amacı ile teknoloji olarak adlandırılan kültürel gelişmeler kimi zaman kilometre taşı olarak nitelendirilebilecek ilerlemeler göstermiştir. Teknolojinin icadı, sanayileşme hareketi kapsamında yapılan mekanik uygulamalarda buharın kullanılması, elektriğin keşfi, telefonun icadı, internet ağının kurulması, yapay zekâ uygulamaları, uzay çalışmaları örnek olarak gösterilebilir.

Bu gelişmelerden biri de günümüzde kullanılan haliyle bilgisayarın geliştirilmesidir. Bugün kullandığımız formuyla bilgisayarın ilerleme süreci 1950'li yıllardan başlayıp günümüze kadar evrilmek devam etmiştir. Kişisel bilgisayarların yaygınlaşması ve beraberinde gelen teknolojilerin insan yaşamında birçok işi hatasızlaştırması ve kolaylaştırması bilişim teknolojilerine olan ilgiyi de artırmıştır. Ayrıca oyun, sosyal medya, çoklu ortam deneyimleri (müzik, film vs.) gibi aktivitelerde bilişim teknolojilerinin insanlar tarafından benimsenmesine neden olabilmektedir. Bugün bilgisayar ve beraberinde getirdiği teknolojilerin yaygınlaşması ve erişilebilirliğinin kolaylaşması nedeni ile hayatın içerisinde yer bulmadığı bir alan neredeyse yoktur. [Türk Dil Kurumu](#)'na (2021) göre teknoloji: "*bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi, uygulamayı bilimi*" olarak tanımlanmaktadır. Teknoloji insan hayatını kolaylaştırma veya yapılması gereken etkinlikleri pratikleştirme kavramı olarak açıklanabilir. Normal şartlarda tüm yaşam kolaylaştırıcı ürünler bir teknoloji ürünüyken, günümüzde insanların zihninde "teknoloji", şematik olarak çoğunlukla elektronik ürünler ve elektronik ürünlerle ilgili geliştirme veya eklentileri çağrıştırmaktadır. Teknoloji kavramı bu çerçevede değerlendirildiğinde, insanların teknoloji kullanım alışkanlıkları günlük yaşamda çeşitli etkiler oluşturmakta ve bu durum kültür haline kadar evrilmektedir.

İçinde bulunduğumuz teknolojik koşullar ve erişim olanakları düşünüldüğünde, geçtiğimiz her yıl teknolojik cihaz kullanımı ve ilgili gereçlere erişim imkânı ve etkileşim oranı kontrolü güç bir şekilde yükseliş göstermektedir. Bilgisayar, tablet, akıllı telefonlar tüm yaş gruplarının erişebileceği ürünler haline gelmiştir. Teknolojik cihazların yaygınlaşmasının sebepleri arasında internet erişimi ve internet aracılığıyla erişilebilen hizmetler gösterilebilir. Kamu hizmetlerinden yararlanmak, mal ve hizmet satın almak, dijital içerik erişimi (film, dizi, müzik) için abonelik gibi nedenlerle internet kullanımı ülke genelinde yaygınlaşmakta ve Türkiye'de internet erişimi bulunan ev oranı %92'lere ([TÜİK, 2021](#)) ulaşmaktadır. Eğitim etkinlikleri de teknoloji ve teknolojik cihazlardan etkilenen alanlardan biridir.

Günümüz eğitim sisteminde akademik başarı, iş hayatı ve yaşamın birçok alanında bir kriter olarak dikkate alındığından, öğrenciler ve ebeveynleri tarafından önemli bir değişken olarak görülmektedir. Teknolojik cihaz kullanımı ise akademik yönden değerlendirildiğinde olumlu ve olumsuz yönlerinden bahsetmek mümkündür. Bu çerçevede teknolojik cihazların eğitsel faaliyetlerde kullanılmasının faydalı yönleri olarak arama motorları, dijital kütüphaneler ve buna benzer sistemler aracılığıyla bilgiye geleneksel ortam ve yöntemlere oranla daha hızlı ulaşma, teknolojik cihazların ses ve görüntü barındıran etkileşimli ortamlar olması nedeniyle bilginin kalıcı olması yönünde katkı sağlama işlevlerinden bahsedilebilir. Ayrıca bir konuya ilişkin birden fazla kaynağa erişim sağlama da teknolojik cihazların eğitsel amaçlı kullanımına katkısı olarak değerlendirilebilir. Teoride söz edilebilecek bu katkıların edinilebilmesi ise öğrencilerin teknolojiyi kullanım amaçları ve süreleri, bir başka deyişle teknolojik cihazlardan yararlanma farkındalığı ile doğrudan ilgilidir. Bu anlamda teknolojik cihazlardan yararlanma farkındalığını, teknoloji okur-yazarlığı kavramı ile ilişkilendirmek mümkündür. Teknoloji okur-yazarlığı farkındalığı yüksek olan bireyler, etkili ve amacına uygun teknolojik cihaz kullanımı sergilemeleri, internet üzerinden gerçekleştirilen eğitsel araştırmalarda bilgi yönetimi farkındalığına sahip özellikler taşımalıdır ([MEB, 2018](#)).

Teknolojik araçların eğitimi ve çıktılarını etkilediğine ilişkin genel çalışmalar (Subrahmanyam ve Diğ., 2001; Aksoy, 2003; Visser ve West 2005; Barrios, 2007; Kukulska-Hulme ve Traxler 2007; Tsikalas ve Diğ., 2007; Kara ve Yakar, 2008; Kara ve Kahraman, 2008; Motlik 2008; Amelink ve Diğ., 2012; Yeşilyurt ve Diğ., 2014; Harris ve Diğ., 2016) söz konusudur. Diğer yandan daha spesifik olarak çeşitli boyutlarıyla teknolojinin eğitimde kullanımı ve etkisi ile ilgili çalışmalara rastlamak da mümkündür. Bu boyutlardan okul yöneticilerinin kullanımının incelendiği (Toprakçı, 2005; Toprakçı, 2006; Toprakçı, 2007a), öğretmen ve öğrenci ağırlıklı (Toprakçı, 2007b; Toprakçı ve Ersoy, 2008; Ersoy ve Türkkan, 2009; Cömert ve Kayıran, 2010; Atal ve Usluel, 2011; Sakarya ve Diğ., 2012; Herdem ve Diğ., 2014; Buduklu ve Özer, 2016; Özek Bulut, 2019; Ersoy ve Gürgen, 2021), dijital oyunların eğitimde kullanımına yönelik (Donmuş ve Gürol, 2015; Aydoğdu Karaarslan, 2015; Yeşiltaş ve Cevher, 2022), öğrenme ve öğretmeye katkıda bulunduğu dair (Gül ve Diğ., 2011; Baran ve Diğ., 2013) ve teknolojik cihazlarla eğitimlanmak üzere ölçek geliştirme (Ağır Ve Diğ. 2007; Bahar, 2014); Özutku ve Başboğaoğlu, 2022) çalışmalarına da rastlamak mümkündür. Bu olumlu bakışlardan farklı olarak etkisinin olmadığına ya da belirsiz olduğuna (Cole, 1996; Rocheleau, 1995; Blanton ve Diğ., 1997; Shields ve Behrman, 2000), bağımlılık ve şiddet doğurduğuna (Şahin ve Tuğrul, 2012; Cebecioğlu ve Altıparmak, 2017) ve öğrencinin ya da ebeveyninin teknoloji okur-yazarlık düzeyinin düşük olması temelinde olumsuz etkilediğine ilişkin (Griffiths, 1995; Arsoy, 2009; Tüzün, 2002.) çalışmalar da vardır.

Bu çalışmada ise teknolojik cihaz kullanım düzeyi ile akademik başarı ilişkisi araştırılmıştır. Böylelikle ortaokul öğrencilerinin teknolojik cihaz kullanım amaçlarının ve sürelerinin akademik başarı üzerindeki etkilerinin anlaşılmasına katkı yoluyla varsa olumsuz durumları belirleme, düzeltme veya iyileştirme konusunda uygulamadakilere ve daha ayrıntılı incelenmesi konusunda da araştırmacı çabalarına ön ayak olunabilecektir.

YÖNTEM

Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin teknolojik cihaz kullanımları ile akademik başarıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bunun için genel tarama modelinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu Malatya ilindeki basit seçkisiz yöntemle belirlenen 3 adet ortaokulda öğrenim gören 634 öğrencidir. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından dördümlü Likert türünde 12 maddeden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Hazırlanan anketin kapsam geçerliliğinin tespiti amacı ile gerçekleştirilen uzman görüşlerinin elde edilmesi sürecinde Lawshe (1975) tarafından geliştirilen yöntemin kullanılmıştır. Uzman görüşü verilerinden 0,81 Kapsam Geçerlilik İndeksi değeri elde edilmiştir. Güvenirlilik değerine ilişkin gerçekleştirilen pilot uygulama sonucu elde edilen Cronbach Alpha (α) değeri ise 0,817'dir.

Verilerin analizi için SPSS 21 istatistik programı ve Microsoft Excel 2019 elektronik tablolar programında olmak üzere χ^2 (Kaykare) ve % (yüzdeler) kullanılmıştır. Teknoloji kullanım amacını ve süresini temsil eden 13 adet dördümlü likert madde ve akademik başarı arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacı ile Kay-Kare analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin akademik başarılarını temsil eden 1 yıllık not ortalaması okul idaresinden temin edilmiştir. Analizlerde bu notlar kategorik hale getirilerek kullanılmıştır (Yıllık not ortalaması 3 ve 3'ün altında olan öğrenciler, yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler, yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler).

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde, anketin her bir maddesi ile öğrencilerin akademik başarı not ortalamaları arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

Tablo 1: "Bilgisayar, tablet, akıllı telefon gibi teknolojik cihazları düzenli olarak kullanırım" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	9,492		Not Ortalaması						Σ	
	Df	p	3 ve altı		4		5			
			f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 1	Hiçbir Zaman		8	6,2%	9	3,9%	21	7,7%	38	6,0%
	Ara Sıra		38	29,5%	83	35,6%	97	35,7%	218	34,4%
	Sık Sık		37	28,7%	79	33,9%	89	32,7%	205	32,3%
	Her Zaman		46	35,7%	62	26,6%	65	23,9%	173	27,3%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 1 incelendiğinde, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler günlük hayatta teknolojik cihazları düzenli olarak kullanma sıklığını %6,2 oranında "Hiçbir zaman", %29,5 oranında "Ara sıra", %28,7 oranında "Sık sık" ve %35,7 oranında "Her zaman" olarak ifade etmişlerdir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrencileri ise %3,9 oranında "Hiçbir zaman", %35,6 oranında "Ara sıra", %33,9 oranında "Sık sık" ve %26,6 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerin "Madde 1" ifadesine katılma oranları ise %7,7 oranında "Hiçbir zaman", %35,7 oranında "Ara sıra", %32,7 oranında "Sık sık" ve %23,9 oranında "Her zaman" şeklindedir.

Öğrencilerin, günlük hayatta teknolojik cihazları düzenli olarak kullanma sıklığını ifade eden "Madde 1" e verdikleri yanıtlar ve yanıtların akademik başarıya göre farklılığı incelendiğinde bu fark anlamlı bulunmamıştır [X^2 (sd=6, f=634) = 9,492, p>0,05].

Öğrenci gruplarının tamamında, yarından fazla bir oranda düzenli teknolojik cihaz kullanımı söz konusudur. Buna ek olarak bu durum akademik başarı düzeyi yükseldikçe oransal olarak azalma göstermektedir.

Tablo 2: "Ailem ile teknolojik cihazların kullanımı konusunda sorunlar yaşadığım olur" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	13,295		Not Ortalaması						Σ	
	Df	p	3 ve altı		4		5			
			f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 2	Hiçbir Zaman		32	24,8%	60	25,8%	98	36,0%	190	30,0%
	Ara Sıra		50	38,8%	104	44,6%	110	40,4%	264	41,6%
	Sık Sık		25	19,4%	33	14,2%	37	13,6%	95	15,0%
	Her Zaman		22	17,1%	36	15,5%	27	9,9%	85	13,4%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 2 incelendiğinde, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler, teknolojik cihazların kullanımı nedeni ile aileleri ile sorun yaşama durumunun sıklığını %24,8 oranında "Hiçbir zaman", %38,8 oranında "Ara sıra", %19,4 oranında "Sık sık" ve %17,1 oranında "Her zaman" olarak belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrencilerin görüşleri ise %25,8 oranında "Hiçbir zaman", %44,6 oranında "Ara sıra", %14,2 oranında "Sık sık" ve %15,5 oranında "Her zaman" şeklindedir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerin görüşleri ise %36 oranında "Hiçbir zaman", %40,4 oranında "Ara sıra", %13,6 oranında "Sık sık" ve %9,9 oranında "Her zaman" şeklindedir.

Öğrencilerin teknolojik cihazların kullanımı nedeni ile aileleri ile sorun yaşama durumunun sıklığını ifade eden "Madde 2" ye verdikleri yanıtlar ve yanıtların akademik başarıya göre farklılaşması incelendiğinde, anlamlı bir farklılığın bulunduğu gözlemlenmiştir [X^2 (sd=6, f=634) = 13,295, p<0,05].

Teknolojik cihazların kullanımı nedeni ile ailesi ile sürekli sorun yaşayan öğrencilerin en yoğun olduğu grup yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler olmuştur. Bu durumu hiç yaşamayan öğrencilerin en yoğun olduğu grup ise yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerdir. Öğrencilerin genel eğilimi ise teknolojik cihaz kullanımından dolayı aileleri ile sorun yaşanmadığı ya da nadiren sorun yaşandığı yönündedir.

Tablo 3: "Teknolojik cihazları oyun, film, müzik, video/yayın izleme, sosyal medya gibi ders dışı amaçlar için kullanım" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Akademik Başarı Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

	X ²	31,921	Not Ortalaması						Σ		
			Df	p	,000	3 ve altı		4		5	
	f	%				f	%	f	%	f	%
Madde 3											
	Hiçbir Zaman			22	17,1%	36	15,5%	30	11,0%	88	13,9%
	Ara Sıra			45	34,9%	105	45,1%	152	55,9%	302	47,6%
	Sık Sık			24	18,6%	59	25,3%	59	21,7%	142	22,4%
				38	29,5%	33	14,2%	31	11,4%	102	16,1%
Her Zaman											
Σ				129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 3 incelendiğinde, teknolojik cihazları ders dışı amaç için kullanma sıklığı yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerde %17,1 oranında "Hiçbir zaman", %34,9 oranında "Ara sıra", %18,6 oranında "Sık sık" ve %29,5 oranında "Her zaman" şeklinde bir görüş dağılımı olmuştur. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler %15,5 oranında "Hiçbir zaman", %45,1 oranında "Ara sıra", %25,3 oranında "Sık sık" ve %14,2 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise %11 oranında "Hiçbir zaman", %55,9 oranında "Ara sıra", %21,7 oranında "Sık sık" ve %11,4 oranında "Her zaman" ifadesi ile teknolojik cihazları ders dışı amaçla kullanma sıklığına yönelik görüşlerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin teknolojik cihazları ders dışı amaçla kullanma durumunu ifade eden "Madde 3" e verdikleri yanıtların akademik başarıya göre farklılığı incelendiğinde, farklılığın anlamlı olduğu görülmüştür $X^2 (sd=6, f=634) = 31,921, p < 0,05$.

Öğrencilerin, teknolojik cihazları ders dışı amaçla en sık kullanan grubu yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler olduğu verilerden hareketle söylenebilir. Ayrıca akademik başarı ile teknolojik cihazları ders dışı amaçla sık kullanma arasında ters orantı olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle öğrencilerin teknolojik cihazları ders dışı amaç için kullanım süresi ile akademik başarıları arasında ilişki bulunmaktadır, çıkarımı yapılabilir.

Tablo 4: "Uzun süre teknolojik cihaz kullanımından dolayı ileride sağlık sorunları ile karşılaşabileceğimin bilincindeyim" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Kay-Kare Analizi

	X ²	21,270	Not Ortalaması						Σ		
			Df	p	,002	3 ve altı		4		5	
	f	%				f	%	f	%	f	%
Madde 4											
	Hiçbir Zaman			38	29,5%	45	19,3%	60	22,1%	143	22,6%
	Ara Sıra			27	20,9%	40	17,2%	26	9,6%	93	14,7%
	Sık Sık			18	14,0%	39	16,7%	36	13,2%	93	14,7%
				46	35,7%	109	46,8%	150	55,1%	305	48,1%
Her Zaman											
Σ				129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 4 incelendiğinde yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler, teknolojik cihazların uzun süre kullanımından dolayı sağlık sorunları ile karşılaşma farkındalığını %29,5 oranında "Hiçbir zaman", %20,9 oranında "Ara sıra", %14 oranında "Sık sık" ve %35,7 oranında "Her zaman" olarak ifade etmişlerdir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler ise %19,3 oranında "Hiçbir zaman", %17,2 oranında "Ara sıra", %16,7 oranında "Sık sık" ve %46,8 oranında "Her zaman" şeklinde belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise "Uzun süre teknolojik cihaz kullanımından dolayı ileride sağlık sorunları ile karşılaşabileceğimin bilincindeyim." ifadesine %22,1 oranında "Hiçbir

zaman", %9,6 oranında "Ara sıra", %13,2 oranında "Sık sık" ve %55,1 oranında "Her zaman" şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğrencilerin teknolojik cihazların uzun süre kullanımından dolayı sağlık sorunları ile karşılaşma farkındalığını ifade eden "Madde 4" e verdikleri yanıtlar ve yanıtların akademik başarıya göre farklılığı incelendiğinde bu fark anlamlı bulunmuştur [X^2 (sd=6, f=634) = 21,270, p<0,05].

Öğrencilerin yaklaşık yarısı teknolojik cihazlarda fazla vakit geçirmenin sağlık sorunlarına yol açabileceği farkındalığına sahiptir. Ayrıca bu farkındalığın düzeyinin akademik başarıya paralel olarak yükseldiği de görülmektedir.

Tablo 5: "Teknolojik cihazları kullanmak için zamanımı seve seve harcarım" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

	X^2	27,215	Not Ortalaması						Σ	
			3 ve altı		4		5			
Df	6	p	,000							
			f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 6			26	20,2%	60	25,8%	96	35,3%	182	28,7%
	Hiçbir Zaman		37	28,7%	72	30,9%	98	36,0%	207	32,6%
	Ara Sıra		32	24,8%	60	25,8%	49	18,0%	141	22,2%
	Sık Sık		34	26,4%	41	17,6%	29	10,7%	104	16,4%
Her Zaman			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%
Σ										

Tablo 5 incelendiğinde, teknolojik cihazları kullanmak için zamanını harcamayı olumlu bulma durumu, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerde, %20,2 oranında "Hiçbir zaman", %28,7 oranında "Ara sıra", %24,8 oranında "Sık sık" ve %26,4 oranında "Her zaman" şeklinde bir görüş dağılımı olmuştur. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler, %25,8 oranında "Hiçbir zaman", %30,9 oranında "Ara sıra", %25,8 oranında "Sık sık" ve %17,6 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise %35,3 oranında "Hiçbir zaman", %36 oranında "Ara sıra", %18 oranında "Sık sık" ve %10,7 oranında "Her zaman" ifadesi ile teknolojik cihazları ders dışı amaçla kullanma sıklığı görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin teknolojik cihazları kullanmak için zamanını harcamayı olumlu bulma durumunu ifade eden "Madde 5" ya verdikleri yanıtlar incelendiğinde, akademik başarı bazında farklılaşmanın, anlamlı olduğu görülmüştür [X^2 (sd=6, f=634) = 27,215, p<0,05].

Teknolojik cihazları kullanmak için zamanını harcamayı olumlu bulan öğrencilerin en fazla olduğu grup yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerdir. Bununla birlikte akademik başarı düzeyi arttıkça bu oranın düştüğü görülmektedir.

Tablo 6: "Ailem teknolojik cihazları kullanmamın derslerimde olumsuz etki oluşturduğunu düşünür" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Akademik Başarı Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

	X^2	15,389	Not Ortalaması						Σ	
			3 ve altı		4		5			
Df	6	p	,017							
			f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 7			12	9,3%	25	10,7%	55	20,2%	92	14,5%
	Hiçbir Zaman		27	20,9%	59	25,3%	64	23,5%	150	23,7%
	Ara Sıra		19	14,7%	36	15,5%	41	15,1%	96	15,1%
	Sık Sık		71	55,0%	113	48,5%	112	41,2%	296	46,7%
Her Zaman			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%
Σ										

Tablo 6 incelendiğinde, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerin ailelerinin teknolojik cihazların derslere etkisine yönelik düşüncelerine dair algıları %9,3 oranında "Hiçbir zaman", %20,9 oranında "Ara sıra", %14,7 oranında "Sık sık" ve %55 oranında "Her zaman" şeklindedir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler ise %10,7 oranında "Hiçbir zaman", %25,3 oranında "Ara sıra", %15,5 oranında "Sık sık" ve %48,5 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Son olarak yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerin "Ailem teknolojik cihazları kullanmamın derslerimde olumsuz

etki oluşturduğunu düşünür." ifadesine katılma oranları ise %20,2 oranında "Hiçbir zaman", %23,5 oranında "Ara sıra", %15,1 oranında "Sık sık" ve %41,2 oranında "Her zaman" şeklindedir.

Öğrencilerin, "Ailem teknolojik cihazları kullanmamın derslerimde olumsuz etki oluşturduğunu düşünür." ifadesine verdikleri yanıtların akademik başarıya göre farklılığı incelendiğinde, anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür [X^2 (sd=6, f=634) = 15,389, $p < 0,05$].

Öğrencilerin yaklaşık %45'i ailelerinin teknolojik cihazların kullanımının derslerinde olumsuz etki oluşturduğu yönünde bir görüşe sahip olduğunu düşünmektedirler. Bu oran yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerde %55 iken, yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerde yaklaşık %41 oranına kadar düşmüştür. Öğrencilerin ailelerinin bu düşüncesine yönelik algısının akademik başarı ile ters orantılı olduğu görülmektedir.

Tablo 7: "Öğretmenlerim teknolojik cihazları kullanmamın derslerimde olumsuz etki oluşturduğunu düşünür" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Akademik Başarı Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	7,010		Not Ortalaması				Σ			
	Df	p	3 ve altı	4	5	f	%			
	6	,320	f	%	f	%	f	%		
Madde 8	Hiçbir Zaman		56	43,4%	121	51,9%	137	50,4%	314	49,5%
	Ara Sıra		22	17,1%	35	15,0%	39	14,3%	96	15,1%
	Sık Sık		16	12,4%	14	6,0%	30	11,0%	60	9,5%
	Her Zaman		35	27,1%	63	27,0%	66	24,3%	164	25,9%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin, öğretmenlerinin teknolojik cihazların dersler üzerindeki olumsuzluğuna yönelik düşüncelerine dair algıları, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerde, %43,4 oranında "Hiçbir zaman", %17,1 oranında "Ara sıra", %12,4 oranında "Sık sık" ve %27,1 oranında "Her zaman" şeklinde bir görüş dağılımı olmuştur. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler, %51,9 oranında "Hiçbir zaman", %15 oranında "Ara sıra", %6 oranında "Sık sık" ve %27 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise %50,4 oranında "Hiçbir zaman", %14,3 oranında "Ara sıra", %11 oranında "Sık sık" ve %24,3 oranında "Her zaman" ifadesi ile ilgili maddeye görüş belirtmişlerdir.

Öğrencilerin, "Öğretmenlerim teknolojik cihazları kullanmamın derslerimde olumsuz etki oluşturduğunu düşünür" ifadesine verdikleri yanıtların farklılaşması akademik başarıya göre karşılaştırıldığında farklılığın anlamlı olmadığı görülmüştür [X^2 (sd=6, f=634) = 7,010, $p > 0,05$].

Öğrencilerin, öğretmenlerinin teknolojik cihazların derslere etkisine yönelik düşüncelerine dair kanıları, teknolojik cihazların kullanılmasının derslerde olumsuz etki oluşturmayacağı yönündedir. Ayrıca bu düşünce akademik başarı grupları bazında incelendiğinde benzer bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Bu durum Tablo 7'nin verileri ile karşılaştırıldığında bir zıtlık söz konusudur. Öğrencilerin düşüncelerini okul ortamında belirtmelerinden dolayı öğretmenlerinden çekinmiş olması veya öğretmenlerinin görüşlerini bilmemelerinden dolayı böyle bir sonuç ortaya çıkmış olabilir.

Tablo 8: "Teknolojik cihazları ders dışı amaçla kullanmam nedeni ile notlarımın düştüğü zamanlar oldu" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Akademik Başarı Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	72,646		Not Ortalaması				Σ			
	Df	p	3 ve altı	4	5	f	%			
	6	,000	f	%	f	%	f	%		
Madde 9	Hiçbir Zaman		40	31,0%	67	28,8%	150	55,1%	257	40,5%
	Ara Sıra		36	27,9%	100	42,9%	94	34,6%	230	36,3%
	Sık Sık		31	24,0%	37	15,9%	21	7,7%	89	14,0%
	Her Zaman		22	17,1%	29	12,4%	7	2,6%	58	9,1%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 8 incelendiğinde, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler teknolojik cihazları ders dışı amaç için kullanmalarından dolayı notlarının düşme durumlarını, %31 oranında "Hiçbir zaman", %27,9 oranında "Ara sıra", %24 oranında "Sık sık" ve %17,1 oranında "Her zaman" olarak ifade etmişlerdir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler ise %28,8 oranında "Hiçbir zaman", %42,9 oranında "Ara sıra", %15,9 oranında "Sık sık" ve %12,4 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Son olarak yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerin, "Teknolojik cihazları ders dışı amaçla kullanmam nedeni ile notlarımın düştüğü zamanlar oldu." ifadesine katılma oranları %55,1 oranında "Hiçbir zaman", %34,6 oranında "Ara sıra", %7,7 oranında "Sık sık" ve %2,6 oranında "Her zaman" şeklindedir.

Öğrencilerin teknolojik cihazları ders dışı amaç için kullanmalarından dolayı notlarının düşme durumlarını ifade eden "Madde 8" e verdikleri yanıtlar ve yanıtların akademik başarıya göre farklılaşması incelendiğinde, anlamlı bir farklılık söz konusudur [X^2 (sd=6, f=634) = 72,646, p<0,05].

Öğrencilerin hâkim olan görüşü teknolojik cihaz kullanmanın derslerde olumsuz etki oluşturmayacağı ya da nadiren böyle durumların yaşandığı yönündedir. Ayrıca yıllık not ortalaması 5 olan öğrenci grubu bu düşünceyi en yoğun şekilde ifade eden öğrenci grubudur. Ayrıca Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 6'nın verileri de tümleşik olarak değerlendirilirse, zaman yönetimi iyi olan ve otokontrol mekanizması gelişmiş olan öğrencilerin teknolojik cihaz kullanımı sırasında zamanını olumlu yönde değerlendirdiği ve ailesi ile bu konuya dair bir sorun yaşamadığı, bunun haricinde de olan değişkenlerin de senaryoya dahil edilmesi ile akademik başarılarının yüksek olduğu çıkarımı yapılabilir.

Tablo 9: "Teknolojik cihazlarda fazla zaman geçirdiğimde dersler anlaşılabilir hale gelebiliyor" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Akademik Başarı Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	49,664		Not Ortalaması						Σ	
	Df	p	3 ve altı		4	5				
	6	,000	f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 10	Hiçbir Zaman		38	29,5%	78	33,5%	156	57,4%	272	42,9%
	Ara Sıra		43	33,3%	80	34,3%	77	28,3%	200	31,5%
	Sık Sık		27	20,9%	39	16,7%	21	7,7%	87	13,7%
	Her Zaman		21	16,3%	36	15,5%	18	6,6%	75	11,8%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 9 incelendiğinde, öğrencilerin teknolojik cihazlarda fazla zaman geçirilmesinden dolayı derslerin anlaşılabilir hale gelmesine ilişkin düşünceleri, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerde %29,5 oranında "Hiçbir zaman", %33,3 oranında "Ara sıra", %20,9 oranında "Sık sık" ve %16,3 oranında "Her zaman" şeklindedir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler, %33,5 oranında "Hiçbir zaman", %34,3 oranında "Ara sıra", %16,7 oranında "Sık sık" ve %15,5 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise %57,4 oranında "Hiçbir zaman", %28,3 oranında "Ara sıra", %7,7 oranında "Sık sık" ve %6,6 oranında "Her zaman" ifadesi ile maddeye ilişkin görüşlerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin "Teknolojik cihazlarda fazla zaman geçirdiğimde dersler anlaşılabilir hale gelebiliyor" ifadesine verdikleri yanıtların akademik başarıya göre farklılaşması incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir [X^2 (sd=6, f=634) = 49,664, p<0,05].

Öğrencilerin baskın olan görüşü teknolojik cihaz kullanımı nedeniyle derslerin anlaşılabilir hale gelmediği yönündedir. Akademik başarı ile doğru orantı gösteren bu durum aynı zamanda Tablo 9'daki verilerle de örtüşmektedir.

Tablo 50: "Teknolojik cihazları kullandığımda vaktin nasıl geçtiğini anlamıyorum" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	26,209		Not Ortalaması						Σ	
	Df	p	3 ve altı		4		5		f	%
	6	,000	f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 11	Hiçbir Zaman		16	12,4%	32	13,7%	50	18,4%	98	15,5%
	Ara Sıra		33	25,6%	53	22,7%	97	35,7%	183	28,9%
	Sık Sık		21	16,3%	50	21,5%	56	20,6%	127	20,0%
	Her Zaman		59	45,7%	98	42,1%	69	25,4%	226	35,6%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 10 incelendiğinde, teknolojik cihazları kullanırken zamanın hızla geçmesi durumu, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerde %12,4 oranında "Hiçbir zaman", %25,6 oranında "Ara sıra", %16,3 oranında "Sık sık" ve %45,7 oranında "Her zaman" şeklinde bir dağılıma sahiptir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler %13,7 oranında "Hiçbir zaman", %22,7 oranında "Ara sıra", %21,5 oranında "Sık sık" ve %42,1 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise %18,4 oranında "Hiçbir zaman", %35,7 oranında "Ara sıra", %20,6 oranında "Sık sık" ve %25,4 oranında "Her zaman" ifadesi ile teknolojik cihazları kullanırken zamanın hızlı geçmesine dair görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin teknolojik cihazları kullanırken zaman algılarının değişmesine yönelik "Teknolojik cihazları kullandığımda vaktin nasıl geçtiğini anlamıyorum." maddesine verdikleri yanıtların farklılığı akademik başarıya göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür [X^2 (sd=6, f=634) = 26,209, p<0,05].

Yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenci grubu ile yıllık not ortalaması 4 olan öğrenci grubunun baskın olan görüşü teknolojik cihazların kullanılması sırasında zamanın hızlı geçtiği yönündedir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise nadiren böyle bir durumun olduğu görüşünü yaygın olarak belirtmişlerdir.

Tablo 61: "Teknolojik cihazlardan uzak kaldığım zaman mutsuz olurum." ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	22,637		Not Ortalaması						Σ	
	Df	p	3 ve altı		4		5		f	%
	6	,001	f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 12	Hiçbir Zaman		43	33,3%	94	40,3%	131	48,2%	268	42,3%
	Ara Sıra		31	24,0%	65	27,9%	83	30,5%	179	28,2%
	Sık Sık		20	15,5%	29	12,4%	29	10,7%	78	12,3%
	Her Zaman		35	27,1%	45	19,3%	29	10,7%	109	17,2%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin, teknolojik cihazlardan uzak kaldıklarında mutsuz olma durumları, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrencilerde %33,3 oranında "Hiçbir zaman", %24 oranında "Ara sıra", %15,5 oranında "Sık sık" ve %27,1 oranında "Her zaman" şeklindedir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler %40,3 oranında "Hiçbir zaman", %27,9 oranında "Ara sıra", %12,4 oranında "Sık sık" ve %19,3 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler ise %48,2 oranında "Hiçbir zaman", %30,5 oranında "Ara sıra", %10,7 oranında "Sık sık" ve %10,7 oranında "Her zaman" ifadesi ile ilgili maddeye görüş belirtmişlerdir.

Öğrencilerin, "Teknolojik cihazlardan uzak kaldığım zaman mutsuz olurum." ifadesine verdikleri yanıtların farklılığı akademik başarıya göre karşılaştırıldığında farklılığın anlamlı olduğu görülmüştür [X^2 (sd=6, f=634) = 22,637, p<0,05].

Teknolojik cihazlardan uzak kaldığında mutsuzluk yaşanmayacağı öğrencilerin ağırlıklı olarak belirttiği görülmüştür. Bu oran akademik başarı gruplarına göre kıyaslandığında akademik başarı ile doğru orantıya sahip olduğu görülmektedir. Yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler

yaklaşık %33 oranında "Hiçbir zaman" yanıtını verirlerken, bu oran yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerde yaklaşık %48'dir.

Tablo 72: "Arkadaşlarım teknolojik cihazları kullandıkları için ben de onlar gibi teknolojik cihazlara ilgi duyuyorum" ifadesi ile Akademik Başarı ilişkisi Kay-Kare Analizi, Yüzde ve Frekans Dağılımı

X ²	15,628		Not Ortalaması						Σ	
	Df	p	3 ve altı		4		5		f	%
	6	,016	f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 13	Hiçbir Zaman		55	42,6%	128	54,9%	167	61,4%	350	55,2%
	Ara Sıra		36	27,9%	53	22,7%	62	22,8%	151	23,8%
	Sık Sık		20	15,5%	23	9,9%	20	7,4%	63	9,9%
	Her Zaman		18	14,0%	29	12,4%	23	8,5%	70	11,0%
Σ			129	20,3%	233	36,8%	272	42,9%	634	100%

Tablo 12 incelendiğinde, yıllık not ortalaması 3 veya 3'ün altında olan öğrenciler arkadaşlarına uyum sağlamak amacıyla teknolojik cihazlara yönelik düşünce değişikliği durumuna ilişkin görüşleri, %42,6 oranında "Hiçbir zaman", %27,9 oranında "Ara sıra", %15,5 oranında "Sık sık" ve %14 oranında "Her zaman" şeklindedir. Yıllık not ortalaması 4 olan öğrenciler ise %54,9 oranında "Hiçbir zaman", %22,7 oranında "Ara sıra", %9,9 oranında "Sık sık" ve %12,4 oranında "Her zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Son olarak yıllık not ortalaması 5 olan öğrenciler "Arkadaşlarım teknolojik cihazları kullandıkları için ben de onlar gibi teknolojik cihazlara ilgi duyuyorum." ifadesine katılma oranları %61,4 oranında "Hiçbir zaman", %22,8 oranında "Ara sıra", %7,4 oranında "Sık sık" ve %8,5 oranında "Her zaman" şeklindedir.

Öğrencilerin, arkadaşlarına uyum sağlamak amacıyla teknolojik cihazlara yönelik düşünce değişikliği durumuna ilişkin görüşlerini ifade eden "Madde 12" ye verdikleri yanıtların farklılığı akademik başarıya göre karşılaştırıldığında, farkın anlamlı olduğu gözlemlenmiştir [X^2 (sd=6, f=634) = 15,628, $p < 0,05$].

Öğrencilerin genel görüşü arkadaşlarının teknolojik cihaz yönelimlerine göre teknolojik cihazlara dair düşüncelerinin değişmeyeceği yönündedir. Ek olarak bu düşünceye en fazla oranda sahip olan grup yaklaşık %61 ile yıllık not ortalaması 5 olan öğrencilerdir.

Öğrencilerin 12 maddeden oluşan ankete verdikleri yanıtlar ve bu yanıtların akademik başarıya göre farklılaşmaları incelenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde, öğrencilerin teknolojik cihaz kullanım düzeyleri, düzenli kullanım ve öğrencilerin öğretmenlerinin teknolojik cihazların derslere etkisine yönelik düşüncelerine dair kanıları boyutlarında akademik başarıya göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Bununla birlikte aile ile teknolojik cihazlar nedeni ile sorun yaşama, ders dışı amaç için kullanma, sağlık sorunları ile karşılaşabilme farkındalığı, teknolojik cihazların özelliklerini internet üzerinden karşılaştırmaktan hoşlanma, teknolojik cihazlar için zamanı seve seve harcama, öğrencilerin ailelerinin teknolojik cihazların derslere etkisine yönelik düşüncelerine dair kanıları, ders dışı amaçla kullanma nedeni ile notların düşmesi durumu, teknolojik cihazlarda fazla vakit geçirme neticesinde derslerin anlaşılma hale gelebilmesi durumu, teknolojik cihazların kullanımı sırasında zamanın hızlı geçmesi, teknolojik cihazlardan uzak kalındığında mutsuzluk yaşanması ve arkadaşların etkisi ile teknolojik cihazlara yönelik düşüncede farklılık boyutları üzerinden akademik başarıya göre farklılaşma söz konusudur.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bulgular sonucunda teknolojik cihaz kullanım amaçları ve süreleri ile akademik başarı değişkenleri arasında güçlü bir ilişki söz konusudur. Bulguların değerlendirilmesi temelinde elde edilen sonuçlar ve bunların alanyazın eşliğinde tartışılması ile önerilere aşağıda yer verilmiştir.

Öğrencilerin teknolojik cihazları düzenli olarak kullanma düzeylerinin akademik başarı değişkeni ile ilişki düzeyinin düşük olduğu görülmüştür. Bu sonuçta geçen düzenliliğin öğrencilerin teknolojik cihazları öğrenme amaçlı kullanmalarıyla ilişkili olabilir. Yani öğrenci ihtiyaç duydukça teknolojik cihazlara başvurmaktadır. Bu araştırmanın başka sonuçlar olarak “Öğrencilerin akademik başarıları yükseldikçe teknolojik cihazları ders dışı amaç için kullanım süresi azalmaktadır” ve “akademik başarı düzeyi yükseldikçe teknolojik cihazları kullanmak için daha az zaman harcanmaktadır” şeklindeki ifadeler de bu yorumu desteklemektedir. Öğrencilerin akademik başarıları düştükçe teknolojik cihaz kullanımı merkezli aile ile sorun yaşama durumlarının arttığı görülmektedir. [Atal ve Usluel \(2011\)](#) göre, ilköğretim öğrencilerinin okul içinde ve dışında teknoloji kullanımları çeşitli değişkenlerden etkilenmektedir. Aile de bunlardan biridir. Öğrencileri teknoloji algılarını çeşitli yollarla dışı vururlar ([Özek Bulut, 2019](#); [Ersoy ve Türkkan, 2009](#); [Herdem ve Diğ., 2014](#)). Araştırmanın bir başka sonucu olarak ortaya çıkan “Öğrencilerin teknolojik cihazlarda fazla vakit geçirmenin sağlık sorunlarına yol açabileceği farkındalığı akademik başarıya paralel olarak yükselmektedir” tespiti [Toprakçı ve Diğ., \(2021\)](#) çalışmasında da ortaya çıkmıştır. Öte yandan alanyazında Öğrencilerin şiddet ve bağımlılık gibi sorunlar da ([Aydoğdu Karaarslan, 2015](#); [Cebecioğlu ve Altıparmak, 2017](#); [Şahin ve Tuğrul, 2012](#)) yaşadığı belirtilmektedir. Öğrencilerin, öğretmenlerinin teknolojik cihazların derslere etkisine yönelik düşüncelerine dair kanıları, teknolojik cihazların kullanılmasının derslerde olumsuz etki oluşturmadığı yönündedir. Öğretmen rolünün teknolojik cihazları da kapsamaya başlaması ([Toprakçı ve Ersoy, 2008](#); [Ersoy ve Gürgeç, 2021](#); [Yeşilyurt ve Diğ., 2014](#)) bu görüşü destekler niteliktedir. Öte yandan yurtdışında yapılmış çalışmalarda İnternet kullanımı ile öğrenci başarısı arasında nedensel bir ilişki olduğunu söylemek zordur ([Blanton ve Diğ., 1997](#); [Cole, 1996](#); [Rocheleau, 1995](#); [Shields ve Behrman, 2000](#);) sonucu desteklememektedir. Bu farklılığın bir nedeni yurtdışında öğrenme ortamlarının daha zengin olmasıyla açıklanabilir. Öğrencilerin hâkim olan görüşü teknolojik cihaz kullanmanın derslerde olumsuz etki oluşturmayacağı yönündedir. Öğrencilerin akıllı telefon ve internet kullanım motivasyonları yüksekliği ([Buduklu ve Özer, 2016](#); [Cömert ve Kayıran, 2010](#)) bu sonucun nedenlerinden biri olarak görülebilir. ([Aksoy, 2003](#); [Visser ve West 2005](#), [Motlik 2008](#); [Kukulka-Hulme ve Traxler 2007](#); [Amelink ve Diğ., 2012](#); [Barrios, 2007](#); [Harris ve Diğ., 2016](#)). Öte yandan alanyazında teknoloji kullanımı eğitim kurumlarını araçları (öğrenci, öğretmen, yöntem vb.) olumlu etkilediği ile ilgili çalışmalar vardır. Öğrencilerin baskın olan görüşü teknolojik cihaz kullanımı nedeniyle derslerin anlaşılabilir hale gelmediği yönündedir. Bilgisayar destekli öğretim yöntemi öğrenmeyi artırması ([Gül ve Diğ., 2011](#)) bu görüşü destekler görünmektedir. Ayrıca, eğitsel bilgisayar oyun ile zenginleştirilen öğrenme ortamlarının, öğrencilerin motivasyonları üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu belirlenmiştir ([Donmuş ve Gürol, 2015](#); [Yeşiltaş ve Cevher, 2022](#); [Sakarya ve Diğ., 2012](#)). Bilgisayar destekli öğretimin başarıyı artırmayla birlikte düşünme becerileri ve anlayarak öğrenmeleri üzerinde de etkilediği söylenebilir ([Kara ve Yakar, 2008](#); [Kara ve Kahraman, 2008](#)). Akademik başarı yüksek olan öğrenciler teknolojik cihazların kullanılması sırasında zamanın hızlı geçtiği yönündeki görüşe az katılmaktadır. Akademik başarı yükseldikçe teknolojik cihazlardan uzak kalındığında mutsuzluk yaşanmayacağı görüşü yaygınlaşmaktadır. Akademik başarı yükseldikçe arkadaşlarının teknolojik cihaz yönelimlerine göre teknolojik cihazlara dair düşüncelerinin değişmeyeceği görüşü yaygınlaşmaktadır. Bilgisayar kullanımı öğrenci başarısını artırdığına ([Tsikalas ve diğ., 2007](#)) İnternet kullanımı öğrencinin bilişsel ve görsel becerilerini geliştirdiğine ([Subrahmanyam ve Diğ., 2001](#)) ilişkin tespitler bu sonuçları desteklemektedir.

Araştırmanın sonuçları temelinde uygulayıcılar için şu önerilerde bulunulabilir:

Eğitim-öğretim etkinlikleri teknolojik cihaz kullanım bilinci farkındalığı oluşturmaya ve geliştirmeye yönelik düzenlenmelidir. Aile ortamında ebeveynlerin, çocuklara olumlu örnek olacak şekilde teknolojik cihaz kullanımı sergilemesi için kamuoyu bilgilendirilmesi yapılmalıdır. Teknolojik cihazların salt eğlence, oyun odaklı olmadığı bilinci kullanıcılara aşılmalıdır. Teknolojik cihazların eğitim amaçlı kullanımına katma değer sağlayacak çalışmalar yapılmalı ve bunun için ilgili bakanlıkta bir merkez teşkil edilebilir. Sosyal medya kullanıcıların yapay bir ortama sahip olduğu, bağımlılık için tasarlanmış ortamlar olduğu algısı özellikle küçük yaşta çocuklara kazandırılmalıdır. Teknolojik cihazların, yazılımsal özelliklerinin Türk kültürüne özgü günlük yaşam, inanç ve değerlerine yönelik özelleştirme düzenlemeleri yapılmalı ve bu konu ile ilgili denetimler gerçekleştirilmelidir. Teknolojik cihazların donanımsal formları yaşam şeklimize, biyolojik yapımıza ve kullanım kolaylığı ilkesine uygun bir yapıda kullanıcıya sunulmalıdır. Toplumun tüm kesimlerinde teknolojik okur-yazarlık düzeyinin artırılmasına yönelik uygulamalar ivedilikle gerçekleştirilmelidir. Yapay olmayan, kültürümüze uygun bir teknolojik zemin oluşumu sağlayacak çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

Araştırmanın sonuçları temelinde araştırmacılar için şu önerilerde bulunulabilir:

Teknolojik cihaz kullanımının sosyo-psikolojik boyutlarını ele alan bir araştırma yapılabilir. Teknolojik cihaz kullanım düzeyi ile akademik başarı değişkeni ilişkisi ders bazında detaylandırılıp incelenebilir. Temel bağlamda farklı yaş grubundaki çocukların teknolojik cihaz kullanım düzeyinin incelenmesine dair nitel bir araştırma yapılabilir. Araştırmanın veri toplama çalışmaları DSÖ tarafından ilan edilen pandemi sona ermeden gerçekleştirilmiştir. Pandemi döneminde ülkemizde uygulanan bazı sosyal hayatı kısıtlayıcı tedbirler, insanların daha çok dijital ortamlara yönelmesine neden olmuştur. Bu da verilerin farklılaşabileceği ihtimalini beraberinde getirmektedir. Pandemi dönemi sona erdikten sonra normal yaşam koşulları altında benzer bir çalışmanın yapılması, hâlihazırda yapılan bu çalışma ile karşılaştırıldığında daha belirleyici olabilir. Teknolojik cihaz kullanım düzeyinin ebeveynlere yönelik diğer değişkenlerle ilişkisi incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Ağır, F., Gür, H. ve Okçu, A. (2007). Uzaktan eğitime karşı tutum ölçeği geliştirmesine yönelik geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e-Journal of New World Sciences Academy Social Sciences*, 3,(2), C0042, 128-139.
- Aksoy, H. H. (2003). Eğitim kurumlarında teknoloji kullanımı ve etkilerine ilişkin bir çözümleme. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 1(4), 4-23.
- Amelink, C., Scales, G., & Tront, J. (2012). Student use of the Tablet PC: Impact on student learning behaviors. *Advances in Engineering Education*, 3(1), 1-17.
- Ansoy, Ö. (2009). İnternet bağımlılığı ve tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 55-67.
- Atal, D. ve Usluel, Y. K. (2011). İlköğretim öğrencilerinin okul içinde ve dışında teknoloji kullanımları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 24-35.
- Aydoğdu Karaarslan, İ. (2015). Dijital oyunlar ve dijital şiddet farkındalığı: ebeveyn ve çocuklar üzerinde yapılan karşılaştırmalı bir analiz. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 806-818
- Bahar, M. (2014). Üniversite öğrencileri için e-değerlendirme tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *e-International Journal of Educational Research*. 5(2), 38-53.
- Baran, Y. D. , Baran, M., Maskan, Y. D. A. K. & Maskan, A. K. (2013). Teknoloji ve proje destekli düşünme yolculuğu metodunun lise 11. sınıf öğrencilerinin akademik benlik tasarımına etkisi. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 1-19. Retrieved from <https://www.e-ijer.com/tr/pub/issue/8020/105335>
- Barrios, T. (2004). Laptops for learning: final report and recommendations of the laptops for learning task force. Retrieved on 18 October 2007 from <http://etc.usf.edu/L4L/>
- Başboğaoğlu, U. (2021). Fırsat eşitliğini artırma sürecinde uzaktan eğitim. 8. Uluslararası Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Sempozyumu (ITTES 2021) (224-228). Trabzon.
- Blanton, W. E., Moorman, G. B., Hayes, B. A. & Warner, M. L. (1997). Effects of participation in the fifth dimension on far transfer. *Journal of Educational Computing Research*. 16, 371-396.
- Buduklu, Y., ve Özer, N. P. (2016). Gençlerin akıllı telefon kullanım motivasyonları. *İnsan ve Toplum Bilimleri*

- Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 2963-2986.
- Cebecioğlu, G. ve Altıparmak, İ. B. (2017). Dijital şiddet: sosyal paylaşım ağları üzerine bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 423-431.
- Cole, M. (1996). *Cultural psychology: A once and future discipline*, Cambridge, MA: Harvard University Press
- Cömert, I. T., & Kayıran, S. M. (2010). Çocuk ve ergenlerde internet kullanımı. *Çocuk Dergisi*, 10(4), 166-170.
- Donmuş, A. ve Gürol, P. (2015). Öğrenmede eğitsel bilgisayar oyunu kullanmanın motivasyona etkisi. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1-16. DOI: 10.19160/e-ijer.53979
- Ersoy, A., ve Türkkan, B. (2009). İlköğretim öğrencilerinin resimlerinde internet algısı. *İlköğretim Online*, 8(1).
- Ersoy, M. ve Gürgen, L. (2021). Eğitim teknolojileri ile ilgili makalelerin incelenmesi. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(2) , 1-16. DOI: 10.19160/e-ijer.927830
- Griffiths, M. (1995, February). Technological addictions. *Clinical Psychology Forum*, 71, 14-19.
- Gül, A. G. Ş. , Yeşilyurt, Y. & Yeşilyurt, S. (2011). Bilgisayar destekli öğretimin ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersine yönelik başarıları ve tutumlarına etkisi. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 30-43. Retrieved from <http://www.e-ijer.com/tr/pub/issue/8013/105241>
- Harris, J. L., Al-Bataineh, M.T. ve Al-Bataineh, A. (2016). One to one technology and its effect on student academic achievement and motivation *Contemporary Educational Technology*, 7(4), 368-381.
- Herdem, K., Aygün, H. A., ve Çinici, A. (2014). Sekizinci sınıf öğrencilerinin teknoloji algılarının çizdikleri karikatürler yoluyla incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 232-258.
- Kara I, ve Ö. Kahraman, (2008), The effect of computer assisted instruction on the achievement of students on the instruction of physics topic of 7th grade science course at a primary school, *Journal of Applied Sciences*, 8(6), 1067-1072.
- Kara, I. & Yakar, H. (2008). Effects of computer supported education on the success of students on teaching of Newton's Laws of motion. *World Applied Sciences Journal*. 3(1), 51-56
- Kukulka-Hulme, A. & Traxler, J. (2007). Designing for mobile and wireless learning. In H. Beetham and R. Sharpe (Eds.) *Rethinking Pedagogy for a Digital Age: Designing and Delivering e-learning* (pp. 180-192), London,
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28, 563-575.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı (ortaokul 5 ve 6. Sınıflar). 01.02.2022 tarihinde <http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx> adresinden erişilmiştir.
- Motlik, S. (2008). Mobile learning in developing nations, *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 9(2), 1-7.
- Özek Bulut, M. (2019). Ortaokul öğrencilerinin teknoloji algılarının resimler yoluyla incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 27(3), 1327-1336. doi:10.24106/kefdergi.470318
- Özutku, R., & Başboğaoğlu, U. (2022). Çevrimiçi öğrenme algı ölçeği: türkiye'de yükseköğretimin uzaktan eğitime geçişinde covid-19 etkisi. *E-Uluslararası Pedagoji Dergisi*, 2(1), 17-32. <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.57>
- Rocheleau, B. (1995). Computer use by school-age children: Trends, patterns and predictors, *Journal of Educational Computing Research*, 1, 1-17
- Sakarya, S., Tercan, İ., & Çoklar, A. N. (2012). İlköğretim öğrencilerinin interneti ve arama motorlarını kullanım durumları. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(1), 348-354.
- Shields, M. K. & Behrman, R. E. (2000). Children and computer technology: Analysis and recommendations, *The Future of Children*, 10(2), 4-30
- Subrahmanyam, K., Greenfield, P., Kraut, R. & Gross, E. (2001). Thei of computer use on children's and adolescents' development, *Applied Developmental Psychology*, 22, 7-30.
- Şahin, C., & Tuğrul, V. M. (2012). İlköğretim öğrencilerinin bilgisayar oyunu bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 4(3), 115-130.
- Toprakçı, E. ve Ersoy, M. (2008) Uzaktan öğretimde öğretmen rolleri. II. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu (Sözel Bildiri). Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi 16-18 Nisan 2008 Kuşadası/İZMİR Erisim: <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2020/12/uzaktan-egitim-ogretmen-rolleri.pdf>
- Toprakçı, E. (2005) Okul yöneticisi ve öğretmenlerin evlerindeki bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım profilleri (Sivas ili örneği) *The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 4(2), Article 8, April 2005 ISSN: 1303-6521 <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1102629.pdf>
- Toprakçı, E. (2006). Obstacles in integration of the schools into information and communication technologies according to the opinions of the teachers and principals of primary and secondary

- schools in Turkey. *The e-Journal of Instructional Science and Technology (e-JIST)* 9(1), https://ascilite.org/archived-journals/e-jist/docs/vol9_no1/papers/commentary/toprakci.htm
- Toprakçı, E. (2007a) Perceptions related to information and communication technologies (ict) by managers and teachers in the primary and the secondary schools (the example of Sivas)-*Eurasian Journal of Educational Research (EJER)-Eğitim Araştırmaları Dergisi*, Yaz 2006 Sayı: 24 <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2019/01/perceptions-related-to-ICT2.pdf>
- Toprakçı, E.(2007b). The profiles of the use of the internet for study purposes among university students. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*. 6(3), 129-145 ERIC No: ED500215 Full Paper: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED500215.pdf>
- Toprakçı, M. S., Hepsöğütü, Z. B., & Toprakçı, E. (2021). Covid-19 salgını sürecinde öğrencilerin uzaktan öğretimde sorun kaynağı algıları (İzmir Atatürk lisesi örneği). *E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi*, 1(2), 41–61. Doi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.40>
- Tsikalas, K. E., Lee, J. & Newkirk, C. (2007). Home computing, student engagement and academic achievement, The Council of Chief State School Officers (CCSSO) National Conference on Large Scale Assessment, Nashville, TN.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), (2021). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. 1 Şubat 2022 tarihinde [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437) adresinden alındı.
- Türk Dil Kurumu (TDK). 21.02.2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Tüzün, Ü. (2002). Gelişen iletişim araçlarının çocuk ve gençlerin etkileşimi üzerine etkisi. *Düşünen Adam*, 15(1), 46–50.
- Visser, L. & West, P. (2005). The promise of m-learning for distance education in South Africa and other developing nations, In Y. L. Visser, L., Visser, M., Simonson, and R. Amirault (Eds.), *Trends and Issues in Distance Education: International Perspectives* (pp. 117-129). Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- Yeşiltaş, E. ve Cevher, S. (2022). Eğitimde dijital oyun kullanımına yönelik araştırma eğilimleri. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(4) , 39-56. DOI: 10.19160/e-ijer.1107500
- Yeşilyurt, M. E., Baştürk R., Yeşilyurt F. ve Kara I. (2014) Teknolojik cihazların öğrenci başarıları üzerindeki etkileri: Denizli örneği. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 5(1), s.39-47.

Contribution of Parental Involvement to Students According to Primary School Teachers' Views ¹

Ekrem Kayacı (School Manager)
Zehra Semahat Erişen İlkokulu- Türkiye
ORCID: 0000-0001-5025-0970
e-mail: ekrem_kayaci@hotmail.com

Mehmet Dede (Assistant Manager)
Cemil Atlas Ortaokulu- Türkiye
ORCID: 0000-0001-9379-8928
e-mail: mehmet2de@gmail.com

Abstract

In this academic study, it has been tried to determine the effect of parent participation on the students according to the opinions of the class teachers. It can be said that the two most important elements in the development of students are teachers and parents. A qualitative research was conducted on the extent to which parents' attitudes towards school and their active participation in the education process contribute to the success of students according to different learning areas. In the research, 53 primary school teachers working in primary schools in the 3rd Education Region in İzmir Bayraklı District took part. The opinions of the participants about the contribution of the parents to education or support on the student were taken. The interviews were conducted face-to-face with the teachers participating in the study. Descriptive analysis technique and content analysis technique were used to analyze the data of the research. After the interviews were completed, the data were cast in accordance with the interview transcript form prepared before each interview. The findings are presented with the descriptive analysis approach. According to the opinions of the primary school teachers, the contribution of parent participation to the students was tried to be determined. As a result of the analysis of the data of teachers' opinions, 10 categories emerged. In the analysis of the answer to the question about the contribution of parent involvement or support to students' academic success, two categories emerged as the theme of academic achievement and increasing academic success and reduction of classroom problems. As a result of the analysis of the data on the contribution of parent participation or support to the socialization of students, two categories emerged as the theme of socialization and the increase in social participation and the decrease in negative behaviors. As a result of the analysis of the data on the contribution of parent involvement or support to the orientation of students, three categories emerged as orientation theme and interest, ability, support and cooperation. As a result of the analysis of the data on the contribution of parent participation or support to the individual development of students, the theme of individual development, physical development, emotional development and cognitive development categories emerged.

Keywords: Primary school, Primary school teacher, Parent involvement, Primary school student

Suggested Citation

Kayacı, E & Dede, M. (2022). The effect of parental involvement on student according to the opinions of class teachers, *E-International Journal of Pedagogogy* (e-ijpa) 2(3), 18-32. TrDoi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.105>

¹ This study was carried out by produced with the approval and permission of Prof. Dr. Erdal Toprakçı (Ege University) from the same titled thesis that he conducted with the first author.

E-International Journal
of Pedagogogy

Vol: 2, No: 3, pp. 18-32

Research Article

Received: 09/12/2022
Accepted: 18/12/2022

Extended Abstract

Problem: Considering that school-family communication should be realized in a healthy way while giving due importance to family participation studies in primary education, in this research; it was aimed to determine their opinions about the effect of family participation on students according to the teachers in primary schools. Considering that a healthy communication, which should be especially between school and family, is aimed at all levels of primary education, it is thought that the views of primary school teachers on school-family cooperation will shed light on studies and research on family participation and school activities in primary education (Toprakçı & Arslan, 2022). The main purpose of this research is to determine the effect of family involvement on students according to the views of primary school teachers. In order to achieve this main purpose, answers to the following questions were sought in the study:

1. Is parent involvement or support effective on students' academic achievement?
2. Is parent involvement or support effective on students' socialization?
3. Is parent involvement or support effective on student orientation?
4. Is parent involvement or support effective on students' individual development?

Method: In this study, qualitative research model has been used. Data, basically, are collected by methods such as observation, interview and document review in qualitative research. Interview is a data collection technique through verbal communication (Karasar, 2005). In this study, data were collected by interview technique. Purposive sampling method was used in this study. For this reason, the interviews were conducted with 53 primary school teachers working in the Third Education Region in Bayraklı District of İzmir. As a data collection tool, an interview form named "The effect of parent involvement on students, according to the opinions of the primary school teachers" was used. After this stage, using the information obtained, the questions in the interview form were applied to the participants within the scope of the research. Descriptive and content analysis technique was used to analyze the data of the research. After the interviews were completed, the researcher made a breakdown of the data in accordance with the interview transcript form prepared before each interview. The purpose of descriptive analysis is to organize and interpret the findings and present them to the reader in a way they can understand.

Findings: The first of the results of the research is that the contribution of parent participation or support to the academic success of students has effects on course success, regular homework, adjustment and reduction of in-class problems According to Lawson, it is emphasized that parental support improves children's experiential learning and success levels (Toprakçı, 2018). The second result of the research is that its contribution to the socialization of students has the effect of social participation in students and a decrease in negative behaviors in students. If the school and family are in healthy communication, the socialization of the student accelerates (Çeviş, 2002). In addition, school-family cooperation can reduce the workload of schools and negative situations that may occur, by enabling families to play a more effective role in school management and work, and to raise awareness of families by receiving expert support in the education of children and young people (Töremen, Çankaya, Avanoğlu, 2008). The third of the results of the study is that with the participation of the parents, the student is guided in line with his interests and abilities, the student discovers his interests and abilities, the parents and the teacher support the student, and the parents and the teacher guide the child in line with their interests, abilities and needs. Families are happy to be able to do something in common by participating in the education processes of their children and they can be a useful guide (Dönmez & Yıldırım, 2008, p.108). The fourth result of the research is that parent involvement in the physical, emotional and cognitive areas of the student's individual development; desire to participate in in-school sports activities, participation in classroom activities, increase in self-confidence, ensuring a happy childhood, development of empathy skills, desire to be conscious and participatory and increase creativity. As Ergüden et al. (2020) stated in their research, the importance

of family involvement on the child's development, self-esteem and social emotional adjustment is too great to be ignored.

Suggestions: Campaigns emphasizing the importance of school-family cooperation should be organized throughout the country in order to strengthen the solidarity between school and family in the education process; seminars and training programs should be prepared; A general awareness on the subject should be created by using media and communication channels. In order to improve school-parent cooperation, the scope of duty of school-parent associations should be expanded, and they should be allowed to participate in decisions on matters that do not require expertise. It may be suggested to organize meetings to strengthen communication between the school and families. In this way, organizations that are thought to provide rapid feedback in educational practices by increasing school-family solidarity and contribute positively to the quality and quality of education can be included. In the light of the findings and results obtained from this research; Studies can be conducted on new researchers, examining the relationship between the level of influence of parent involvement according to the educational status of the family, according to the different learning areas of the students. In addition, a research can be suggested to researchers on the effect of including parent participation in education programs in the school-based education system, according to the opinions of school administrators.

Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Veli Katılımının Öğrencilere Katkısı²

Ekrem Kayacı (Okul Müdürü)

Zehra Semahat Erişen İlkokulu- Türkiye

ORCID: 0000-0001-5025-0970

e-mail: ekrem_kayaci@hotmail.com

Mehmet Dede (Müdür Yardımcısı)

Cemil Atlas Ortaokulu- Türkiye

ORCID: 0000-0001-9379-8928

e-mail: mehmet2de@gmail.com

Özet

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre veli katılımının öğrencilere katkısı belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin gelişiminde en önemli iki ögenin öğretmen ve veli olduğu söylenebilir. Velilerin okula karşı tutumlarının ve velilerin eğitim sürecine aktif katılımının farklı öğrenme alanlarına göre öğrencilerin başarısına ne ölçüde katkı sağladığı konusunda nitel bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada İzmir Bayraklı İlçesinde 3. Eğitim Bölgesindeki ilkokullarda görev yapan 53 sınıf öğretmeni yer almıştır. Katılımcıların velilerin eğitime katılımı veya desteğinin öğrenci üzerindeki katkısı hakkında görüşleri alınmıştır. Görüşmeler, çalışmaya katılan öğretmenlerle yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği ve içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler tamamlandıktan sonra her bir görüşmenin öncesinde hazırlanmış olan görüşme döküm formuna uygun olarak verilerin dökümü yapılmıştır. Bulgular ise betimsel analiz yaklaşımı ile sunulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre veli katılımının öğrencilere katkısı belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmen görüşlerine ait verilerin analizi sonucunda 10 kategori ortaya çıkmıştır. Veli katılımı veya desteği öğrencilerin akademik başarısına katkısına dair sorunun cevabının analizinde akademik başarı teması ve artan akademik başarı ve sınıf içi sorunların azalması olarak iki kategori ortaya çıkmıştır. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin sosyalleşmesine katkısına ilişkin verilerin analizi sonucunda sosyalleşme teması ve sosyal katılımın artması ve olumsuz davranışların azalması olarak iki kategori ortaya çıkmıştır. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin yönlendirilmesine katkısına ilişkin verilerin analizi sonucunda yönlendirme teması ve ilgi, yetenek, destekleme ve iş birliği olmak üzere üç kategori ortaya çıkmıştır. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin bireysel gelişimine katkısına ilişkin verilerin analizi sonucunda bireysel gelişim teması, fiziksel gelişim, duygusal gelişim ve bilişsel gelişim kategorileri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Sınıf öğretmeni, Veli katılımı, Öğrenci

Önerilen Atıf

Kayacı, E ve Dede, M. (2022). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre veli katılımının öğrencilere katkısı, E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi (e-upad), 2(3), 18-32. TrDoi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.105>

² Bu çalışma, Prof. Dr. Erdal Toprakçı'nın (Ege Üniversitesi) birinci yazarla yürüttüğü aynı başlıklı bitirme tezinden onay ve izin alınarak üretilmiştir.

E-Uluslararası
Pedandragoji Dergisi

Cilt: 2, Sayı: 3, ss. 18-32

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi: 09/12/2022
Kabul Tarihi: 18/12/2022

GİRİŞ

İnsan sahip olduğu birçok yetenek ve ihtiyaç ile dünyaya gelir. İhtiyaçlarının karşılanması ve yeteneklerinin geliştirilmesi için insanlar hayatları boyunca süren bir yetişme ve yetiştirilme süreci içine girerler. Bu yetişme, yetiştirilme sürecini en geniş manada karşılayan kavram eğitimidir. Eğitim bireydeki gizilgücü, bireyi özeğe alarak bireyin kendisi, toplumu ve tüm dünya/evren için şekillendirmek ve geliştirmek sürecidir. Bu sürecin etkili gerçekleştirilebilmesinin biricik yolu " eğitim" uygulamalarının (amaç, içerik, yöntem, donanım vb.) tümünü bilimle buluşturmadır (Toprakçı, 2016, s.133). Etkili ve olumlu insan ilişkilerinin eğitim yolu ile birtakım kötü amaçlı insanların ve örgütlerin amaçlarına ulaşmalarını önlemesi açısından eğitimin niteliğine çok dikkat etmek gerekmektedir. Bu sebeple eğitim yoluyla bireylerin davranışlarının niteliğini olumlu yönde geliştirmek gelecekte sağlıklı bir toplum inşa etmek açısından oldukça önemlidir. Sosyal gereksinimler için bir araya gelen ve ortak bir kültür oluşturan insanların ilişkiler ağı olarak tanımlanan toplumlar; varlıklarını sürdürürebilmek için çeşitli toplumsal kurumları oluştururlar. Bu kurumların en temel görevi, insanlar arası ilişkileri düzenleyip, toplumun varlığını devam ettirmesini sağlamaktır. Eğitim kurumlarının diğer kurumlara yön verdiği toplumlarda bireyin yetiştirilme ve geliştirilme süreci bilimin ışığında gerçekleşecektir. En güzel tanımla, geleceğe akan bir toplumun bütün kurum ve kuruluşlarında değişiklik yaparak yön verebileceği tek kurum eğitim ve bilim kurumudur (Toprakçı, 2015, s.54).

Toplumdaki bireylerin yetiştirilmesi ve biçimlendirilmesinde önemli rol oynayan eğitim kurumlarının temel önceliklerinden biri de toplumun ihtiyaç duyduğu bireyleri yetiştirmekle birlikte insanı toplumsal normları ve değerleri bir arada yaşamaya hazırlamaktır. Toplumun refahını ve kalkınmasını sağlamak için; sağlıklı düşünce yapısına sahip, çevresini yapıcı bir şekilde sorgulayan ve sorumluluk sahibi olma gibi birçok olumlu özelliklere sahip kişilerin yetişmesinin temeli ailede atılır. Kişi içinde bulunduğu çevreye uygun davranışlar sergileyebilmesi için gerekli olan toplumun sosyal ve kültürel değerlerinin aktarımı aile ortamında başlar ve aileler çocuklarını yetiştirmenin ve korumanın yanında toplumsallaştırma görevini de üstlenirler. Aile çocuğun doğuştan üyesi olduğu en küçük toplumsal kurumdur (Toprakçı, 2015, s.62; Toprakçı & Arslan, 2022). Aile çocuğun ilk eğitiminin verildiği yerdir. Bu sebeple aile okul öncesi eğitim kurumu olarak kabul edilir.

Bilim alanındaki ilerlemeler, zaman içerisinde ailede verilen eğitimin yetersiz kalmasına neden olmuş ve toplumların sosyal gelişim ihtiyacı neticesinde eğitimden mesul bir müessese olarak okullar ortaya çıkmıştır (Genç, 2005, s.227). Toplumda yaşayan tüm sosyal, kültürel müessese, olgu ve değerler kişinin eğitimini etkiler; ancak kişinin eğitiminden mesul olan ve bu hedefle oluşturulmuş müessese okuldur (Varış, 1991, s.13). Okul, bilginin anlam kazandığı bir mimari yapıdır. Okulun önemi genel manada bilgiye ulaşma ve içselleştirme durumlarını gerçekleştirilmesiyle öne çıkar. Toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan diğer kurumlarda olduğu gibi okulun da örgütsel, yönetsel ve eğitsel hedefleri vardır ve bu hedefleri gerçekleştirmek için kurulmuştur. Çocuk okula başladıktan sonra ailenin bu görevin bir kısmını eğitim kurumları üstlense bile anne baba hiçbir zaman çocuğun eğitiminden kendini bütünüyle soyutlayamaz. Aile bireyleri, çevre ve okul eğitici yönüyle çocuğun kişiliğini belirler. Aile bireylerinin çocuklarına karşı tutum ve davranışları eğitim süreçlerinde çocuğun sosyalleşmesini ve duygusal gelişimi için önemlidir. Ailenin çocuğun duygusal bedensel, sosyal, zihinsel, alanlarda gelişimin sağlanmasına ve okuldaki başarısına mühim katkısı bulunmaktadır (Dönmez ve Yıldırım 2008, s.99). Çocukların öğrenme deneyimleri iki temel kurum tarafından güçlü bir şekilde etkilenmektedir: aile ve okul (Toprakçı, 2016, s.235) Çocuğun sosyal çevresindeki konumunu belirleyen davranışları, olaylara yaklaşımı, beklentilere verdiği cevaplar ve kararlarındaki tutarlılık her zaman ailesinden ve okuldan öğrendiği bilgi ve kazandığı deneyimle ilgilidir. Anne babaların önemli görevlerinden biri de çocuklarını eğitime işlevidir. Her anne baba bu işlevi yerine getirmek zorundadır. Çocuk okul yaşamına başladığında aile çocuğun eğitimi konusunda ona yol göstermek onu yönlendirmek okulla devamlı iletişim halinde olmak zorundadır. Eğitim süreçlerinde öğretmen ve aileden beklenen çocukların okulda öğrendikleriyle evde öğrendiklerinin birbirini tamamlayıcı nitelikte olmasıdır. Çocukların okul içinde ve dışında öğrendikleri bilgiler arasında uyumlu

bir bütünlüğün sağlanabilmesi için aile ile okul arasındaki iş birliğini zorunlu hale getirmektedir (Gültekin, 2008, s.155).

Çocukların gelişim dönemlerinde fiziksel ve ruhsal anlamda her yönüyle desteklenmesi çocukların okul ve hayat başarılarını olumlu etkileyecektir. Lawson (2003) aile desteğinin çocuğun başarısını olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir. Ailenin desteği, çocukların başarısını ortaya çıkaran değişkenlerdendir. Aileler, aktif olarak çocuklarının eğitim süreçlerinde yanlarında olmalı ve okul ile her daim iletişim halinde olmalıdır (Toprakçı ve Gülmez, 2018). Çocukların okuldaki başarısı ele alındığında başarıya giden yolda tüm özelliklerinin değerlendirilmesi gerekir. Akademik başarı derken bu başarıyı destekleyen anne baba tutumları, öğretmenlerin öğrencilerine olan yaklaşımı ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmeleri, arkadaş çevresi ile yaşantıları çocuğun başarısını belirleyen önemli etkenlerdir. Çocukların yaratılıştan gelen olumlu kişilik özelliklerini ve gelişim sürecinde kazandığı temel becerilerin farkında olabilmek önemlidir. İlgili anne ve babalar bu yetenekleri fark ederek doğru yönlendirmelerde bulunabilir ve çocuklarının sosyal yönden yetişmelerine olumlu katkı sağlayabilirler. Bu anlamda aileler çocuklarının okul içi davranışlarını takip ettiği ve öğretmenle iş birliği yaparak destek olduğu sürece çocuklarının öğrenim sürecinde daha başarılı olmalarını sağlayacaktır. Çelenk (2001), Öğretmenlerin “çocuğu ile yakından ilgilenen anne-babaların okul başarısını olumlu yönde etkileyeceği, öğrencileri yanlış bir yönlendirmeden korumak, okul veli çelişisini önlemek amacıyla anne-babaların okulla birlikte hareket etmeleri” görüşünde oldukları saptanmıştır. Çocuklarının okulda ve hayatta başarı düzeyleri anne babaların eğitim sürecindeki okula ve öğretmenlere gösterdikleri tutum ile doğru orantılı gelişmektedir.

Okuldaki eğitim-öğretim sürecine aile desteğinin ve katılımının sağlanması, okul uygulamalarının ve okul ikliminin iyileştirilmesine, velilerin çocuğun eğitime ilişkin becerilerinin ve okul başarısının artmasını sağlayacaktır (Epstein 1995). Anne-baba katılımı farklı ifadelerle açıklanabilmektedir. Keith ve diğerlerine göre (1998) ebeveyn desteği, (1) çocuk, aile ve okul iletişimi, (2) ebeveynlerin okul faaliyetlerine katılım sağlaması ve (3) ebeveynlerin öğrenme etkinliklerine dahil olması şeklinde açıklanmaktadır, (Akt: Çelik, Ünal ve Yıldırım, 2010, s. 263). Dinç'e göre anne-baba desteği, eğitimin sağlıklı bir şekilde ve süreklilik arz etmesi amacıyla anne-babaların çocuklarının eğitim faaliyetlerine dahil olmaları ve kaliteyi arttıran öğretim programlarına ilişkin bütün faaliyetlerin süreç içerisinde yer almasıdır, (Dinç 2009, s.57). Aile katılımı anne babaların çocukların eğitim öğretim süreçlerine katkıda bulunmaları için düzenlenmiş etkinlikler bütünüdür, (Şahin ve Ünver, 2005, s.1). Anne-baba katılımının farklı alanlarda ele alınması, anne-baba katılımında ailenin birden fazla rolünün olmasından kaynaklanmaktadır. Bu anlamda aileler çocukları ile birlikte ev ortamında devam eden eğitim süreçlerine etkin olarak katılım sağlaması gerekmektedir. Aile katılımı, çocuğun eğitim yaşamında okul öncesinden başlayıp özellikle ilköğretim döneminde her sınıf kademesindeki faaliyetlere dahil olma durumunu ifade etmektedir, (Gül, 2007, s.22). Ailenin okula yaptığı katkı ve destek hakkında yapılan araştırmalar, okul-aile iş birliğinin öğrenci başarısına etkileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bilgin' e göre, “Öğretmenlerin okul-veli iletişimini geliştirmede başarılı çalışmalar yaptığı velileri de okul ile aynı amaca yönlendirme konusunda veli eğitimlerinin ve okul veli ilişkilerinin de öğrencilerin okul başarılarının arttırılmasında etkili olduğu” sonucuna varmıştır, (Bilgin, 1990).

İlköğretim kademesi eğitim sisteminin temelidir. Bu eğitim kademesinde çocuklar, kabiliyetleri doğrultusunda üst öğrenime hazırlanırlar, (Şahin ve Ünver, 2005, s.270). İlköğretimde hedef, “topluma ve ülkesinin değerlerine bağlı bireyler yetiştirmektir, (Keskin ve Keskin, 2009, s.81). İlkokullarda amaçlanan davranışlarda öğrenciler yetiştirilirken; çevre ile okulun uyum içerisinde olması beklenmektedir. Çünkü model davranışın gerçekleştirilmesinde okul aile arasındaki uyum ve işbirliği etkilidir. İlköğretimin hedefleri doğrultusunda çevreyi meydana getiren ailelerin okulla sürekli iş birliği yapması beklenmektedir. Okulun hedeflerine ulaşabilmesi ve çocuklara istendik davranış kazandırılabilmesi için eğitim süreçlerinde aile desteğinin sağlanması gerekmektedir, (Çelenk, 2003, s.29). Çocuğun gelecekteki yaşantılarının olumlu şekilde gelişebilmesi için özellikle ilköğretim kademesinde aile katılım etkinliklerine gerekli önemin verilmesi gerekmektedir, (Genç, 2005,

s.228). Çocukların gelecek yaşamlarında hedeflerine ulaşabilmeleri için okulda başarı sağlamaları beklenmektedir. Bu çerçevede çocukların başarılı olabilmeleri, aile-okul-çevre bütünlüğünün sağlanması ve uyum içerisinde çalışmalara devam etmesine bağlıdır, (Bayrakdar ve Yiğit, 2006, s.32).

İlköğretim kademesi, eğitim süreçlerinin ilk basamağıdır. Çocukların ilk öğrenmelerin gerçekleştiği ilköğretim kademesinde aileler eğitimin en önemli unsurlarından biridir. İlköğretim kademesinde eğitimin bir parçası olan ailelerin okul etkinliklerine katılmalarına gereken önem verilmelidir. Literatürde aile katılım çalışmaları incelendiğinde, Metlilo (2021), ailelerin eğitime katılım düzeylerini ölçtüğü, Özdoğru (2021)' nun ilköğretim kademesinde yaşanan öğretmen veli sorunlarını incelediği, Kınal (1991) ve Genç (2005), araştırmalarında okul veli iş birliğinin incelendiği, Kotaman (2008), Gül (2007), Keçeli- Kaysılı, (2008), Doğan (2021), Ergüden ve arkadaşları (2020) ve Çelenk (2002), yaptıkları araştırmalarda öğrencilerin akademik başarılarında velilerin rolünün incelendiği ve çalışmaların daha çok okul öncesi eğitim seviyesinde olduğu; ilköğretim kademesinde ebeveyn desteğinin öğrenci başarısına yansımaları ve ebeveyn desteğinin önündeki engelleri konu alan araştırmaların yapıldığı; Ülker ve arkadaşları (2019), Kartal (2008) ve Çuhadar (2020) yaptıkları araştırmada ise okul yöneticilerinin görüşlerine göre velilerin okul-aile birliklerine katılımını araştırdıkları ve bu konuda çocukların farklı öğrenme ve gelişim alanlarına ilişkin bütüncül bir bakış açısıyla eğitimde ailenin rolünü ortaya koymaya çalışan çok az araştırmacının yapılmış olduğu görülmektedir, (Şeker, 2009). İlköğretim kademesinde aile katılımının öğrencilerin başarısına, sosyalleşmesine, yönlendirilmesine ve bireysel gelişimine etkisini belirlemeye yönelik yapılan bu araştırmada; ilköğretim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerine göre veli katılımının öğrencilerin gelişimlerine katkısı hakkındaki görüşleri saptanmaya çalışılmıştır.

Özellikle bilinçli aile katılımının çocukların tüm öğrenim süreçlerinde etkin katılımı hedeflendiğinden aile ve okul iş birliğine yönelik öğretmen görüşlerinin, ilköğretim kademesinde anne-baba katılımına ve okul faaliyetlerine yönelik yapılacak çalışmalara ve araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin akademik başarısına katkısına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
2. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin sosyalleşmesine katkısına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
3. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin yönlendirilmesine katkısına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin bireysel gelişimine katkısına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Bu model araştırmalarda bilgiler esas olarak görüşme, gözlem ve belge analizi yapılmak suretiyle bir araya getirilir. Görüşme, sözel ileti aracılığıyla bilgi toplama tekniklerindedir, "(Karasar, 2005)." Yapılan bu çalışmada bilgiler görüşme tekniği ile elde edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu nedenle araştırmada İzmir Bayraklı İlçesi 3. eğitim bölgesinde alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda görev yapan 53 sınıf öğretmeni ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların çoğu 45-54 yaş aralığında (n=25, %47,17), cinsiyet olarak katılımcıların çoğunun kadın (n=46, %86,80), eğitim durumları lisans (n=43, %81,14) düzeyindedir. Ayrıca öğretmenlerin kurumlarındaki çalışma süreleri 1-4 (n=19, %35,84) yıl aralığındadır.

Veri Toplama aracı

Veri toplama aracı olarak "Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre veli katılımının öğrenci üzerindeki etkisi" adlı görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formları literatür taraması yapıldıktan sonra hazırlanmıştır. Görüşme formunun taslağı üniversitede görev yapan iki öğretim üyesinin görüşü alınarak formun güvenilirliği ile geçerliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Görüşme formuna uzman incelemesi sonunda araştırmacılar tarafından detaylı bilgiye ulaşabilmek amacıyla sonda sorular eklenmiştir.

Bu aşamadan sonra elde edilen bilgilerden yararlanılarak görüşme formunda bulunan sorular araştırma kapsamındaki katılımcılara uygulanmıştır. Araştırma kapsamındaki sorular şunlardır:

1. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin akademik başarısına katkısı nasıldır?
2. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin sosyalleşmesine katkısına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
3. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin yönlendirilmesine katkısına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
4. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin bireysel gelişimine katkısına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Verilerin Analizi

Bu çalışma sonuçlarının çözümlenmesinde betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Görüşmeler bitirildikten sonra görüşme öncesinde hazırlanan forma uygun olarak veriler bir araya getirilmiştir. Yapılan görüşmeler 1'den başlanılarak numaralandırılmıştır. Öğretmenlerin aktardığı düşünceler görüşme soruları ve araştırmanın hedefi çerçevesinde kodlanmıştır.

Temalar araştırma probleminde türetildiğinden başlangıçta betimsel analiz, devamında temalara dahil edilen kategori ve kodlar da görüşmelerden elde edilen ifadelerin içerik analizi yapılmıştır. Her iki analiz türünün işleyişine bir örnek vermek gerekirse: "Veli katılımı veya desteği öğrencilerin akademik başarısına katkısı nasıldır?" sorusundan üretilen "Akademik başarı teması" betimsel analiz tekniği ile oluşturulmuştur. "Veli katılımı ve desteği öğrenci başarısında pozitif yönlü bir katkı sunar. Veli katılımının iyi olduğu öğrenciler diğer öğrencilere göre akademik yönden daha ileridedir." şeklindeki bir öğretmen görüşü "Ders başarısının artışı" kodunun şekillenmesine yol açmıştır. Öte yandan "Ders başarısında artış ve başka ifadelerden biçimlenen "Ödevleri düzenli yapma" kodu ilişkili görülerek "Artan Akademik Başarı" kategorisi içerik analizi tekniği ile üretilmiştir.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Araştırmada iç geçerlilik, görüşme sürelerinin uzun tutulması, uzman incelemesi ve katılımcı geribildirimi alınması ile sağlanmıştır. Araştırmada dış geçerliğini sağlamak içinse, yöntem kısmında araştırmanın çalışma grubu, veri toplama aracı, araştırmanın modeli, ulaşılan verilerin çözümlenmesi gibi konular ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Araştırmanın iç güvenirliliğini sağlamak için, tutarlık incelemesi yapılmıştır. Nitel çalışmalarda araştırmanın delilli kanıtlarla desteklenmesi, dış güvenirlilik ölçüsüdür. Aynı zamanda Yıldırım ve Şimşek'in (2005) belirttiği teyit incelemesi için bu çalışmada verilerin doğrulanması ve kodlamaların başka bir akademisyen tarafından da incelemesi yapılmıştır. Araştırmanın dış güvenirliliğini sağlamak amacıyla, üzerinde çalışılan mevcut durum ve kullanılan yöntem ayrıntılı bir şekilde betimlenmeye çalışılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde; her bir alt probleme göre toplanan verilerin analizden sonra elde edilen bulgular sunulmuştur.

1. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin akademik başarısına katkısı

Görüşme formu bu probleme yanıt verebilecek tarzda hazırlanarak sorulan soru "Sınıf öğretmenlerine göre veli katılımı veya desteği öğrencilerin akademik başarısına katkısı nasıldır?" idi. Katılımcılara yöneltilen sorulara ilişkin temalar Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin akademik başarısına katkısı

Tema	Kategori	Kod	N
Akademik başarı	Artan Akademik	Derslere katılımın artması	40
	Başarı	Ders başarısında artış	25
		Ödevleri düzenli yapma	35
	Sınıf içi sorunların azalması	Derste istenmeyen davranışların azalması	23
		Arkadaşlarına yardım etmesi	12

Tablo 1 incelendiğinde Sınıf öğretmenlerine göre veli katılımı veya desteği öğrencilerin akademik başarısına katkısı ilişkin görüşlerinin analizi sonucunda artan akademik başarı ve istenmeyen davranışların azalması olmak üzere 2 tema ve bunların 5 kod ortaya çıkmıştır.

Bu katkılardan artan akademik başarı temasında en çok derslere katılımın artması (n = 40) kodu ile ilgili ifadeler vurgulanmıştır. Sınıf içi sorunların azalması temasında en çok öğrencilerin derslere aktif katılımı nedeniyle karşılaşılan istenmeyen davranışların azalması (n = 23) kodu vurgulanmıştır.

Bu soruya Tablo 1' de belirtildiği üzere öğretmenlerin veli desteğinin artmasıyla birlikte öğrenci başarısı ile davranışlarının olumlu yönde değiştiğini belirtmişlerdir. Bu soruya verilen öğretmen cevaplarından dördü aşağıda verilmiştir:

Veli katılımı ve desteği öğrenci başarısında pozitif yönlü bir katkı sunar. Veli katılımının iyi olduğu öğrenciler diğer öğrencilere göre akademik yönden daha ileridedir. (M44)

Ödev, görev ve sorumluluk bilincinin yerleşmesi açısından veli desteği çok önem arz etmektedir. Veli desteğinin arttıkça öğrencilerin ödevlerini düzenli yaptıklarını gözlemlemekteyim. (M 23)

Okul ortamında ailesinin ilgisi üzerinde olan çocuklar gelişmiş özgüvenleriyle akademik anlamda çok daha başarılı olmakta, derslere katılımları artmakta ve sınıfta arkadaşlarıyla daha uyumlu ve yardımsever olabilmektedirler. (M 19)

Velinin öğrenciye gösterdiği olumlu destek ile öğrencinin ders başarısını arttığı gözlenmektedir. Böylece derslere katılım arttığı için derslerde karşılaştığımız olumsuz öğrenci davranışları da azalmakta. (M 50)

Bu alanda yapılan araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin görüşleri ile Akbaşlı ve Diş (2019), Doğan (2021)' in yaptıkları çalışmalar arasında benzerlik olduğu görülmektedir. Öğrencilerin akademik başarısının veli katılımı ile daha yüksek olacağı konusunda öğretmenler benzer görüşte oldukları söylenebilir. Ancak bu desteğin bilinçli ve işbirlikçi bir yaklaşımla yapıldığında amacına ulaşacağı düşünülmektedir.

2. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin sosyalleşmesine katkısı

Görüşme formu bu probleme yanıt verebilecek tarzda hazırlanarak sorulan soru "Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin sosyalleşmesine katkısına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdirdi? Katılımcılara yöneltilen sorulara ilişkin temalar Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin sosyalleşmesine katkısı

Tema	Kategori	Kod	N
Sosyalleşme	Sosyal katılımın artması	Okul içi etkinliklere katılımın artması	40
		Öğrenci kulüplerine katılım isteği	23
	Olumsuz davranışların azalması	Öğrencilerin okul içi sorunlarının azalması	24
		Öğrenci uyumunun artması	28

Tablo 2 incelendiğinde sınıf öğretmenlerine göre veli katılımı ve desteğinin öğrencilerin sosyalleşmesine ilişkin görüşlerinin analizi sonucunda, sosyal katılımın artması ve olumsuz davranışların azalması olmak üzere 2 kategori ve 4 kod ortaya çıkmıştır. Bu katkılardan sosyal katılımın artması temasında en çok okul içi etkinliklere katılımın artması (n = 40) kodu ile vurgulanmıştır. Olumsuz davranışların azalması temasında en çok öğretmen öğrenci uyumunun artması (n = 28) kodu vurgulanmıştır.

Tablo 2' de belirtildiği üzere öğretmenlerin tamamına yakını veli katılımının öğrencilerin sosyalleşmesini olumlu etkilediğini belirtmiştir. Bu soruya verilen öğretmen cevaplarının birkaçı aşağıda verilmiştir:

Sosyalleşme hayat boyu devam eden bir öğrenme sürecidir. O yüzden aile bu konuda önemli bir faktördür. Çocukluk evresi sosyalleşme sürecinin en önemli aşamalarındandır. Öğrencinin isteği doğrultusunda olumlu aktivitelere katılarak destek olması sosyalleşmeyi olumlu etkiler. (M6)

Ailesinin desteklemesi ve katılımı ile çocuklar sosyal anlamda daha aktif olmaktadır. (M42)

Veli desteği olan öğrencilerin okullarda yapılan çeşitli etkinliklere katılmada daha istekli olduklarını görmekteyim. (M27)

Bilinçli ve ılımlı velinin çocuklar arkadaşlarıyla uyum içinde olabiliyorlar. Oyunlar oynarken daha saygılı olup kurallara uyuyorlar. Bunun sonucunda okul içi karşılaşılan sorunların azaldığını düşünüyorum. (M 13)

Veli desteği olan öğrencilerin daha sosyal ve sınıf ortamındaki etkinliklere daha katılımcı olduklarını ve uyumlu olduklarını düşünüyorum. (M22)

Öğrencilerin sosyalleşmesinde okul kadar anne-baba tutumları da etkilidir. Anne-babalar çocuklarının sosyalleşmesindeki rolü ile ilgili olarak okul ile ne kadar uyum içinde olursa, öğrencilerinde başarısı, okul ve sınıf içi uyumu ve etkinliklere katılım isteği de o oranda artacaktır. Veli katılımı, okulun ve eğitimin önemli olduğu mesajını vererek çocuğun okula istekli bir biçimde devam etmesine, benlik saygısının yükselmesine ve okula yönelik olumlu tutum geliştirmesini sağlayacaktır.

3. Sınıf öğretmenlerine göre veli katılımı veya desteği öğrencilerin yönlendirilmesi üzerinde katkısı:

Görüşme formu bu probleme yanıt verebilecek tarzda hazırlanarak sorulan soru "Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin yönlendirilmesine katkısına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?" idi. Katılımcılara yöneltilen sorulara ilişkin temalar Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3. Veli katılımı veya desteği öğrencilerin yönlendirilmesi üzerinde katkısı

Tema	Kategori	Kod	N
Yönlendirme	İlgi ve Yetenek	İlgi ve yetenek doğrultusunda yönlendirme	40
		Öğrencinin ilgi ve yeteneklerini keşfetme	23
	Destekleme	Velinin öğrenciyi desteklemesi	33
		Öğretmenin öğrenciyi desteklemesi	12
	İş birliği	Velinin çocuğun ilgi, yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmesi	28
		Öğretmenin öğrenciyi öğrencini ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmesi	24

Tablo 3 incelendiğinde Sınıf öğretmenlerine göre veli katılımı veya öğrencilerin yönlendirilmesine olan katkısı incelendiğinde, ilgi ve yetenek, destekleme ve iş birliği olmak üzere 3 kategori ve 6 kod ortaya çıkmıştır. Bu katkılardan ilgi ve yetenek temasında en çok ilgi ve yetenek doğrultusunda yönlendirme (n = 40) kodu ile vurgulanmıştır. Destekleme temasında en çok velinin öğrenciyi desteklemesi (n = 33) kodu vurgulanmıştır. İş birliği temasında Velinin çocuğun isteği doğrultusunda yönlendirmesi (n=28) vurgulanmıştır. Bu soruya verilen öğretmen cevaplarının birkaçı aşağıda verilmiştir:

Her çocuğun ilgi ve yeteneği farklı olabilir. Çocuklar ilgi ve yeteneklerine uygun bir şekilde yönlendirilirse yeteneklerini geliştirebileceklerini düşünüyorum. Veli desteğinin de bu konuda çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak veliden en az destek aldığımız alan bu konudur. (M1)

Çocuğunun ilgi ve yetenekli olduğu alanı istemeyen veya beğenmeyen aile bunu değiştirmek için çocuğu başka alanlara yönlendirebilir. Veli öğretmen ile iş birliği yaparak öğrencinin yetenekli olduğu alanın keşfedilmesini ve yetenekli alanda desteklenmesini sağlar ise başarısını artırır. (M21)

Veli, öğretmen ve öğrencinin birlikte karar vermesi ve öğrencinin bu şekilde yönlendirilmesi ve deteklenmesi öğrenciye büyük katkı sağlayacaktır. (M 42)

Veli katılım ve desteği öğrencinin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirme yapılmasına olumlu katkı sağlayacaktır. (M 49)

Anne ve babalar çocuklarını en yakından tanıyan kişilerdir. Çocuklarıyla ilgili bilgileri ve yeteneklerini öğretmenle paylaşırsa, öğretmenlerde öğrencilerini daha iyi tanır ve yönlendirir. (M 50)

Veli katılımı ve desteği öğrencilerin yönlendirilmesinde öğretmenin etkisi kadar olumlu etkiler sağlamaktadır. Çocuğunu bilişsel, sosyal, akademik anlamda tanıyan, yeterliliklerini bilen ve takip eden bilinçli ebeveynlerin öğrencinin yönlendirmesinde katılımı ve desteği çok önemlidir. (M 22)

Öğretmen görüşleri incelendiğinde, velilerin çocuklarına desteğinin farklı öğrenme alanlarında ve öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmelerinde etkili olduğunu ve bu yönelimin aile ve okul iş birliği içerisinde yapılırsa daha etkili olacağını belirtmişlerdir. Çocukların asıl önemli olanın çocukların içindeki cevheri ortaya çıkarmak olduğu ve bunun da ortaya çıkarılması için çocukların ilkökul çağında sanatsal etkinliklere ailenin yönlendirmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

4. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin bireysel gelişimine katkısı

Görüşme formu bu probleme yanıt verebilecek tarzda hazırlanarak sorulan soru "Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin bireysel gelişimine katkısına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?" idi. Katılımcılara yöneltilen sorulara ilişkin temalar Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4. Veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin bireysel gelişimine katkısı

Tema	Kategori	Kod	N
Bireysel gelişim	Fiziksel gelişim	Okul içi sportif faaliyetlere katılım isteği	40
		Sınıf içi etkinliklere katılım	23
	Duygusal gelişim	Özgüvenin yükselmesi	33
		Mutlu çocukluk geçirmesini sağlama	12
		Empati yeteneğinin gelişmesi	10
Bilişsel gelişim	Bilinçli ve katılımcı olma isteğinin artması	28	
		Yaratıcılığın artması	16

Tablo 4 incelendiğinde sınıf öğretmenlerine göre veli katılımı ve desteğinin öğrencilerin bireysel gelişimine katkısına ilişkin görüşlerinin analizi sonucunda, fiziksel gelişim, duygusal gelişim ve bilişsel gelişim olmak üzere 3 kategori ve 7 kod ortaya çıkmıştır. Bu katkılardan fiziksel gelişim temasında en çok okul içi sportif faaliyetlere katılım isteği (n = 40) kodu ile vurgulanmıştır. Duygusal gelişim temasında en çok özgüvenin yükselmesi (n = 33) kodu vurgulanmıştır. Bilişsel gelişim temasında bilinçli ve katılımcı olma isteğinin artması (n=28) vurgulanmıştır.

Tablo 4'te belirtildiği üzere öğretmenlerin tamamına yakını veli katılımının öğrencilerin yönlendirilmesi üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir. Bu soruya verilen öğretmen cevaplarının birkaçı aşağıda verilmiştir:

Veli katılımı çocukların duygusal gelişimini etkiler. Kendisiyle ilgilenen öğrenciler kendine daha çok güvenen daha bilinçli öğrenciler oluyor. (M13)

Duygusal gelişim doğrudan aile ile ilgilidir. Çocukların duygusal gelişimini destekleyen davranışların kendine güvenen barışık uyumlu yaratıcı bağımsız olma gibi olumlu özelliklere sahip olmalarında kesinlikle aile desteği çok önemlidir. (M8)

Ailesinde gördüğü değer, ilgi öğrencinin daha mutlu olmasını sağlayacaktır. Mutlu çocuk sevmeyi ve empati kurmayı öğrenir. (M 10)

Desteklendiğini hisseden öğrenci daha mutlu olup, derslere aktif katılmakta, arkadaşlarına da yardım etmekte çekinmemekte, özgüvenli olmaktadır. (M 21)

Veli desteği alan öğrenciler daha mutlu ve daha katılımcı tavırlar sergilemektedir. Bu tarz öğrencilerin okul içi faaliyetlere daha istekli katılmaktadırlar. (M40)

Öğrenciyi olumlu yönde etkiliyor. Öz güvenli, mutlu ve başarılı olmalarında katkı sağlıyor. (M48)

Veli katılımı ve desteği, bence öğrencilerin duygusal gelişimi ve sağlıklı bir ruh yapısına sahip olması için olmaz olmazdır. Desteğin olduğu öğrenciler hem özgüvenli hem katılımcı ve başarılı hem de duygusal açıdan doyurulmuş öğrencilerdir. (M49)

Her anne-baba ve öğretmen çocuğa sosyal uyum, ahlaki ve moral değerlerini kazandırmaya çalışır. Hedef; iyi yetişmiş sağlıklı bireyler ve kendini iyi ifade edebilen bir nesil yetiştirmektir. Okul aile bu amaçları gerçekleştirebilmek için uyumlu bir şekilde iş birliği yapması gerektiği ön plana çıkmaktadır. Çocukların kendileri ile ilgili olumlu duygular geliştirmelerini sağlamaktadır. Anne ve babaların çocukları ile iletişimde olumlu bir dil kullanması onların olumlu düşünce, duygu ve davranışlar geliştirmesini sağlayacak ve gelişim sürecinde çocuklar daha başarılı olacaklar.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçlarından ilki veli katılımı veya desteğinin öğrencilerin akademik başarısına katkısının ders başarısı, ödevlerin düzenli yapılması, uyum ve sınıf içi sorunların azalması etkilerini doğurduğu şeklindedir. Mevcut araştırmadan elde edilen bu sonuç geçmiş araştırma bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. Veli desteğinin sağlandığı ailelerin çocuklarının diğer çocuklara kıyasla akademik ve sosyal açılardan daha başarılı olmaktadır, [Dam, \(2008\)](#), [Doğan \(2021\)](#), [Akbaşlı ve Diş \(2019\)](#), [Arslanargun \(2007\)](#), [Yıldırım ve Dönmez \(2008\)](#). Lawson'a göre ebeveyn desteğinin, çocukların deneyimsel öğrenmelerini ve başarı seviyelerini geliştirdiği vurgulanmaktadır, [\(Toprakçı ve Gülmez, 2018\)](#).

Araştırmanın sonuçlarından ikincisi, öğrencilerin sosyalleşmesine katkısının öğrencilerde sosyal katılım ve öğrencilerde olumsuz davranışların azalması etkisini doğurduğu şeklindedir. Aile katılımı, sağladığı faydalar açısından, eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır. Öğrencinin hem bireysel gelişiminde hem de sosyalleşmesinde önemli bir yere sahiptir, [\(Ömeroğlu ve Yaşar, 2005\)](#). Okulda ve ailede verilen eğitim birbirini destekleyici şekilde olmalıdır. Eğer olmazsa öğrencinin sosyalleşmesi gecikir. Okul ile aile sağlıklı iletişim içinde olursa öğrencinin sosyalleşmesi hızlanır, [\(Çeviş, 2002\)](#). Ayrıca okul-aile işbirliği, ailelerin okul yönetiminde ve çalışmalarında daha etkili rol oynamaları, çocuk ve gençlerin eğitiminde ailelerin uzman desteği olarak bilinçlenmelerini sağlayarak, okulların iş yükünü ve oluşabilecek olumsuz durumları azaltabilmektedir [\(Töremen, Çankaya, Avanoğlu, 2008\)](#). Aile desteği çocukların eğitim hayatlarını olumlu yönde etkilemesi ve derslerinde yüksek not almaları sağlamanın yanında çocukların davranışlarını ve sosyal ilişkilerinin de gelişmesine katkı sağlayacaktır, ["\(Sanders, 1998\)."](#)

Araştırmanın sonuçlarından üçüncüsü veli katılımı ile öğrencinin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi, öğrencinin ilgi ve yeteneklerini keşfetmesi, velinin ve öğretmenin öğrenciyi desteklemesi, velinin ve öğretmenin çocuğun ilgi, yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmesi etkisini doğurduğu şeklindedir. Aileler çocukların eğitim süreçlerine katılarak ortak bir şeyler gerçekleştirebilmenin mutluluğunu yaşamakta ve yararlı bir yönlendirici olabilmektedirler, [\(Dönmez ve Yıldırım, 2008, s.108\)](#). [Harrison \(2003: 39\)](#)' a göre, eğitim bir bütünselliştir; anne-baba, toplum, okul, öğretmen ve akranlar bu bütünün parçalarıdır ve hepsi birer eğitimidir. Bu doğrultuda bilgiyi keşfetme; kaynağını, anlamını ve yararlılığını soruşturma ve bilgiyi kullanıp ondan bir şey

yaratma şansı verilen çocuk, ileride daha rahat hareket etme şansına sahip olacaktır, bulgusu ile paralellik gözlenmektedir.

Araştırmanın dördüncü sonucu, veli katılımının öğrencinin bireysel gelişiminin fiziksel, duygusal ve bilişsel alanlarında; okul içi sportif faaliyetlere katılım isteği, sınıf içi etkinliklere katılım, özgüvenin yükselmesi, mutlu çocukluk geçirmesini sağlama, empati yeteneğinin gelişmesi, bilinçli ve katılımcı olma isteği ile yaratıcılığın artması etkilerini doğurduğu şeklindedir. Akbaşlı ve Diş (2019), Arslanargun (2007)' da yapmış oldukları çalışmalarla bu verileri desteklemektedir. Ergüden ve arkadaşlarının (2020), araştırmalarında belirttikleri gibi aile katılımının çocuğun gelişimi, benlik saygısı ve sosyal duygusal uyumu üzerindeki önemi de göz ardı edilemeyecek derecede büyüktür.

Yapılan araştırmanın sonucunda uygulayıcılara önerilebilir;

- Veli katılımının çocukların akademik başarı, yönlendirme ve bireysel gelişimi üzerinde olumlu etkileri olduğu göz önüne alındığında; eğitim sisteminde öncelikle üzerinde durulması gereken, ebeveynlerin eğitim-öğretim süreçlerine katılımı ile ilgili olarak hem öğretmenlerin hem de anne-babaların bilinçlendirilmeleri sağlanmalıdır. Velilere eğitimin aile- okul işbirliği ile yürütülmesi gereken bir süreç olduğu; velilerin de bu süreçte sorumluluklarını yerine getirmeleri gerektiği ifade edilmeli ve kaliteli bir eğitimin ancak velilerin desteği ile gerçekleşebileceği bilinci kazandırılmalıdır.
- Eğitim öğretim sürecinde okul ve aile arasındaki dayanışmayı güçlendirmek için ülke genelinde veli-okul iş birliğinin önemini anlatan kampanyalar düzenlenmeli; seminerler ve eğitim programları hazırlanmalı, basın-yayın organları ve kitle iletişim araçları kullanılarak konu hakkında genel bir farkındalık oluşturulmalıdır. Aile-okul iş birliğini güçlendirmek amacıyla okul-aile birliklerinin çalışma alanları geliştirilmeli, uzmanlık gerektirmeyen hususlarda kararlara dahil olmaları sağlanmalıdır. Okul ile aileler arasında iletişimi güçlendirecek toplantılar düzenlenmesi önerilebilir. Bu şekilde okul aile dayanışmasını artırarak eğitim-öğretim uygulamalarında hızlı dönütler almayı sağlayacağı ve eğitimin kalitesini ve niteliğine olumlu katkılar getireceği düşünülen organizasyonlara yer verilebilir. Okulların aile-okul işbirliğini güçlendirecek politikalarının ve hedeflerinin olması önerilebilir.

Yapılan bu araştırmanın sonucunda araştırmacılara şunlar önerilebilir;

- Bu çalışmada velililerin okula katılımının öğrenciler üzerindeki etkisi öğretmenlerin bakışlarına göre anlaşılmalı çalışılmıştır. Yönetici, veli ve öğrenci görüşlerine de yer verilebilir.
- Bu çalışmada velililerin okula katılımının öğrenciler üzerindeki etkisi öğretmenlerin bakışlarına göre anlaşılmalı çalışılmıştır. Velilerin okula desteğini ve katılımını etkileyen faktörler ile ailelerin sosyal ve ekonomik durumları, eğitim düzeyleri ve yaş aralıkları gibi değişkenlerin ilişkileri çalışılabilir.
- Araştırmanın sonucunda ortaya çıkan veli katılımının öğrencinin akademik başarı, sosyalleşme, yönlendirme ve bireysel gelişim üzerindeki etkileri nicel araştırmalarla da incelenebilir.

KAYNAKÇA

Akbaşlı S., Diş O. (2019). Öğretmen görüşlerine göre okul-aile iş birliğinin okul ortamına yararları. *Electronic Turkish Studies*, 14(7), 3597-3613

Arslanargun, E. (2007). Okul- aile iş birliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışma. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (18), 119-135

Bayrakdar, M. ve Yiğit, B. (2006). *Okul-çevre ilişkileri* (1.bs.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Bilgin, M. (1990). *Ankara merkez ilçelerindeki ortaokullarda okul ve ailenin iş birliğine sorunları*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara.
- Çelenk, S. (2001-2003). Okul dışı faktörlerin okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 1(2), s.29-40-47
- Çelik, M., Ünal, A. ve Yıldırım, A. (2010). İlköğretim okulu müdür ve öğretmenlerinin velilere ilişkin algılarının analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23/2010, (s. 261-272).
- Çeviş, M. (2002). Denizli Merkez İlköğretim Okullarındaki Okul-Aile İşbirliğinin Yönetici, Öğretmen ve Veli Tarafından İdeal ve Pratik Düzeye Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Çuhadar, A. İ. (2020). Türkiye’de Ulusal Mevzuata Göre Velilerin Okul Yönetimine Katılımı. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 374-404
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7, (14). 75-99
- Dinç, B. (2009). Eğitime ailenin katılımı. E. A. Küçük yılmaz, (Ed.). *Okul, aile ve çevre iş birliği* içinde (s. 55-74). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Doğan, M. F. (2021). İlkokul 1. sınıfta aile katılımı: sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 6 (1), 217-229.
- Dönmez, M. C. Y. & Dönmez, B. (2008). Okul- aile iş birliğine ilişkin bir araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 99-108
- E. Nihal (Ahioglu) LINDBERG. *Kastamonu Üniversitesi EducationalSciences: Theory&Practice* • 14(4) • 1339-1361
- Epstein, J.L. (1995). School/family/communitypartnerships: Caringforthechildrenwe share. Ph, Delta Kappan,76(9)
- Ergüden, N., Doğan, A., & Hastaoğlu, Z. Ş. (2020). Aile katılımının okul öncesi dönem çocuklarının benlik saygısı ve sosyal duygusal uyumu üzerindeki etkileri. *Nesne*, 8(17), 297-309.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim I. kademedeki okula-aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 227-243.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile iş birliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (7), 204-209.
- Gültekin, M. (2008). *Okul Aile ve Çevre İş Birliği*. A. Hakan (Ed.). *Öğretmenlik Meslek Bilgisi Alanındaki Gelişmeler içinde* (ss.153-179). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Gül, G. (2007). Okuryazarlık sürecinde aile katılımının rolü. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 8 (01), 17-32.
- Harrison, Steven (2003). *Mutlu Çocuk*. (Çeviren, Murat Sağlam) 1.Basım, Dharma Yayınları. İstanbul 2003.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (15.Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kartal, S. (2008). İlk ve Ortaöğretim kurumlarında velinin okul yönetimine katılımı. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (1), 23-30
- Keçeli- Kaysılı, B.(2008). *Akademik başarının artırılmasında aile katılımı*. Ankara Üniversitesi. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*. 9 (1), 69-8.3
- Keskin, C. S. Keskin Y. (2009). Cumhuriyet dönemi ilkokul (İlköğretim 1. Kademe) Sosyal Bilgiler ve onun kapsamına giren ders programlarında bir değer olarak "Barış"ın yeri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7 (17), 69-92.
- Kıncal, R. (1991). Okul-Veli İş birliği Gereklilerinin Gerçekleştirme Düzeyleri. (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Kotaman H. (2008). Türk ailelerin çocuklarının eğitim öğretimlerine katılım düzeyleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (01), 135-149.
- Metlilo, E. & Yıldırım, B. (2021). Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Ailelerin Eğitime Katılımı. *İZÜ Eğitim Dergisi*, 3 (5), 40-58
- Ömeroğlu, E. ve Yaşar, M. (2005). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 62.
- Özdoğru, M. (2021). İlkokullarda öğretmen-veli ilişkisinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 2 (1), 68-76

- Peet, A., Prakke, P. & Wolf, K. (2007). Challenging parents, teacher occupational stress and health in dutch primary schools. *International Journal About Parents In Education*, 1 (0), 36-44.
- Sanders, M. G. (1998). The Effects of School, Family And Community Support on The Academic Achievement of African American Adolescents. *Urban Education*, 33, 385-409
- Şahin, T. F. ve Ünver, N. (2005). Okul öncesi eğitim programlarına aile katılımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 13 (1), 23-30.
- Şeker, M. (2009). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Performans Görevlerindeki Başarıları ile Ailelerin Eğitim-Öğretim Çalışmalarına Katılım Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Toprakçı, E. (2016). Eğitim bilim Pedagoji. Ankara: Ütopya Yayınevi
- Toprakçı, E. (2015). Sınıf Yönetimi, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Toprakçı, E. ve Gülmez, D. (2018). Velilerin penceresinden öğrencilerin eğitim hayatı (Anılar bağlamında nitel bir analiz). *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 6(1), 253-275.
- Toprakçı, E. ve Arslan, F. (2022). Okul yöneticilerinin görüşlerine göre dezavantajlı bölgelerdeki okul-aile birliklerinin işlevselliğini etkileyen faktörler. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi (ULED)*, 6(1), 60-73. TrDoi: <https://trdoi.org/10.26023458/uled.1099736>
- Töremen, F., Çankaya, İ., & Avanoğlu, Y. (2008). Okul Anneliği: Okul Güvenliğine Yönelik Bir Model Önerisi. *Dicle University Journal of Ziya Gokalp Education Faculty*, 11:56-69
- Ülker, M., Terzioğlu Barış, E. , Şahin, M. & Özbaysar, M. (2019). Okul ve Aile İş Birliğinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Education Sciences*, 14 (4), 124-131.
- Varış, F., (1991). Eğitim Bilimine Giriş. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayını, 1991.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım C. M., Dönmez B. (2008). Okul-aile iş birliğine ilişkin bir araştırma (İstikla İlköğretim Okulu Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. C.7 S.23. 98-115